

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2016-2019

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Michal Stibila

Karel Kryl jako autor a interpret v období mezi lety 1969-1989

Praha 2019

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jaromír Kazda

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2016-2019

BACHELOR THESIS

Michal Stibila

Karel Kryl as the author and interpreter in the period 1969-1989

Praha 2019

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Jaromír Kazda

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne.....

Jméno autora: Michal Stibila

Anotace

Bakalářská práce se zabývá známou osobností, písničkářem, autorem a interpretem Karlem Krylem. V teoretické části jsou shrnuty životopisné události Karla Kryla, přehled jeho autorských děl, koncertů, nahrávek v období mezi lety 1969-1989 a dále je popsána teorie dotazníku. Obsahem praktické části je dotazníkové šetření, které zjišťuje informovanost současné veřejnosti o životě a díle Karla Kryla v období mezi lety 1969-1989. Výsledky byly zpracovány a vyhodnoceny pomocí přehledných tabulek a grafů.

Klíčová slova

1969-1989, autor, dílo, dotazník, exil, interpret, Karel Kryl, nahrávky, Rádio Svobodná Evropa, životopis.

Annotation

The bachelor thesis deals with famous personality, songwriter, author and artist Karel Kryl. In the theoretical part are summarized the biographical events of Karel Kryl, an overview of his works, concerts, recordings between 1969-1989 and the questionnaire theory. The content of the practical part is a questionnaire survey which finds awareness of the present public about the life and work of Karel Kryl in the period between 1969-1989. The results were processed and evaluated using clear tables and graphs.

Keywords

1969-1989, artist, author, biography, exile, Karel Kryl, questionnaire, Radio Free Europe, recordings, work.

OBSAH

| | |
|---|-----------|
| ÚVOD..... | 8 |
| TEORETICKÁ ČÁST..... | 9 |
| 1 STRUČNÝ ŽIVOTOPIS..... | 9 |
| 1.1 Historie rodiny Karla Kryla | 9 |
| 1.2 Krylovo mládí..... | 10 |
| 1.3 Činnost KK na keramické škole | 11 |
| 1.4 Vojna..... | 12 |
| 1.5 Návrat z vojny..... | 12 |
| 1.6 Okupace 1968 | 12 |
| 1.7 Norsko 1969..... | 13 |
| 1.8 Exil..... | 14 |
| 1.9 MacDowellova kolonie..... | 15 |
| 1.10 Solidarita..... | 15 |
| 1.11 Revoluce 1989 | 16 |
| 2 OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA TVORBY KK..... | 17 |
| 3 KRYL JAKO AUTOR | 21 |
| 4 KRYL JAKO INTERPRET | 22 |
| 4.1 LP nosiče..... | 25 |
| 4.2 EP nosiče..... | 27 |
| 4.3 SP nosiče..... | 27 |
| 4.4 MC nosiče..... | 27 |
| 5 KRYLOVO PŮSOBENÍ V RSE..... | 28 |
| 6 TEORIE DOTAZNÍKU | 29 |
| PRAKTICKÁ ČÁST | 32 |
| 7 VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO CÍLE..... | 32 |
| 8 OTÁZKY A HYPOTÉZY | 32 |
| 9 VÝZKUMNÝ VZOREK | 34 |
| 10 VÝZKUMNÁ METODIKA..... | 34 |

| | | |
|-----------|--|-----------|
| 11 | ČASOVÁ ORGANIZACE VÝZKUMU PODLE FÁZÍ..... | 35 |
| 12 | VÝSLEDKY VÝZKUMU | 35 |
| 12.1 | Otázka č. 1 | 35 |
| 12.2 | Otázka č. 2 | 36 |
| 12.3 | Otázka č. 3 | 37 |
| 12.4 | Otázka č. 4 | 38 |
| 12.5 | Otázka č. 5 | 39 |
| 12.6 | Otázka č. 6 | 40 |
| 12.7 | Otázka č. 7 | 41 |
| 12.8 | Otázka č. 8 | 42 |
| 12.9 | Otázka č. 9 | 43 |
| 12.10 | Otázka č. 10 | 44 |
| 12.11 | Otázka č. 11 | 45 |
| 12.12 | Otázka č. 12 | 46 |
| 12.13 | Otázka č. 13 | 47 |
| 12.14 | Otázka č. 14 | 48 |
| 13 | INTERPRETACE A DISKUSE VÝSLEDKŮ..... | 49 |
| | ZÁVĚR | 53 |
| | SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ..... | 55 |
| | SEZNAM ZKRATEK | 58 |
| | SEZNAM GRAFŮ A TABULEK..... | 59 |
| | SEZNAM PŘÍLOH..... | 60 |

ÚVOD

V současné společnosti patří hudba ke každodennímu životu více než kdy dříve. Generace mladých lidí sleduje nejmodernější umělce a interprety doslova na každém kroku díky technickým vymoženostem. Existuje však mnoho umělců z dob minulých, kteří měli ve svých textech určité poslání a hlubší význam, který má stále svou hodnotu. Nutno podotknout, že se na ně již začíná zapomínat.

Jednou z takových osobností je Karel Kryl, kterého považuji za geniálního autora a skvělého interpreta. Nejen, že obdivuji jeho tvorbu, ale doslova mě fascinuje jeho životní příběh, myšleno tak, jak dokázal všední nesnáze i režimní problémy s lehkostí a často i s vtipem zhudebnit a podat mnoha jeho současníkům u nás i v zahraničí. Proto jsem se rozhodl prostřednictvím mé bakalářské práce svým vrstevníkům tohoto písničkáře připomenout. V teoretické části je popsán stručný životopis Karla Kryla a jeho blízké rodiny, přehledně zpracována Krylova činnost jako autora a interpreta. V neposlední řadě je zde vyložena teorie dotazníku, která byla následně využita v rámci praktické části, kde byl sestaven dotazník, který zjišťoval informovanost dnešní společnosti o Karlu Krylovi a jeho tvorbě.

TEORETICKÁ ČÁST

1 STRUČNÝ ŽIVOTOPIS

1.1 Historie rodiny Karla Kryla

Dědeček Karla Kryla (též Karel Kryl) se z rozhodnutí otce vyučil sazečem v litovelské tiskárně Morice. Oba rodiče mu zemřeli a po vyučení Litovel opustil. Byl zaměstnán v několika tiskárnách. V přívozké tiskárně se seznámil s Ferdinandem Scottim. V roce 1909 spolu založili tiskárnu v Novém Jičíně, přesněji v Mlýnské ulici číslo 4. Firma se od té doby jmenuje Kryl & Scotti. Tento Kryl měl 3 syny: Josefa, Jana (brzy umírá) a Karla (otec Karla Kryla, KK), který se narodil 2. 7. 1910 (Klimt, c2007, s. 5-6).

Původně chtěli tisknout především bibliofilie, které však nebyly rentabilní. Aby se dokázali uživit, byli nuceni přijímat zakázky na tisk reklamních plakátů, letáků, dopisních papírů a obálek s hlavičkami. Tyto drobné zakázky doručovali osobně, pokud byly pro zákazníky v Novém Jičíně. Začátkem 1. světové války přestala tiskárna fungovat. Oba spolujatelé narukovali do války. K prvnímu lednu 1919 obnovili provoz tiskárny. Tiskli především knihy českých autorů, po nichž byla v té době velká poptávka, postupně se seznámili s většinou tehdejších spisovatelů a básníků, kteří u nich tiskli. Neustále rostoucí poptávka je vedla k zakoupení nových prostor, jež však rovněž nevyhovovaly. Roku 1925 postavili rozsáhlý objekt nové tiskárny s číslem popisným 20 (Klimt, c2007, s. 7).

Roku 1922 ukončili spolupráci s nakladatelem Florianem. Tiskl u nich Jakub Deml, bratři Čapkové, František Halas, Jan Zahradníček, Antonín Hugo Bradáč, Bohuslav Reynek, Ladislav Kuncíř, Václav Špála, Cyril Bouda, Bedřich Beneš Buchlovan. S nástupem hospodářské krize vzrostla zadluženost tiskárny a skončila spolupráce s Jakubem Demlem, který u nich měl značný dluh (Klimt, c2007, s. 8).

S dluhem 232 000 československých korun dal Scotti svoje podílnictví ve firmě k dispozici a zřekl se veškerých nároků. 20. 5. 1936 firma Kryl & Scotti zanikla a Kryl založil novou firmu. Opět tiskl převážně bibliofilie. Po odstoupení Sudet se tiskárna ocitla na německém území. Krylovi bylo nařízeno tiskárnu uzavřít (Klimt, c2007, s. 9-10).

Začátkem roku 1939 se tiskárna přestěhovala do Kroměříže. Na území Čech a Moravy vznikl nový státní útvar nazvaný Protektorát Čechy a Morava. Tiskárnu převzal syn Karel

(otec Karla Kryla nejmladšího) s Josefem, otec zůstal v Novém Jičíně. Bratři měli odlišné názory na to, co tisknout. Josef nesouhlasil s tištěním bibliofilii. Karel tehdy přebral podnik do vlastních rukou. I přes omezení provozu a časté výslechy na gestapu podnik fungoval po celou 2. světovou válku (Klimt, c2007, s. 11-12).

V roce 1942 se Karel oženil s Marií Šebestovou, dcerou železničáře, zaměstnankyní zlínských Baťových závodů, cyklistickou závodnicí (závodila společně se sestrou Julií).

Po svatbě, která proběhla 16. 8. 1942, se manželům Krylovým narodila prvorozená dcera Marie. Karel Kryl starší (dědeček KK nejmladšího) zemřel 25. 6. 1942. KK mladší se tak stal oficiálním majitelem firmy (Klimt, c2007, s. 12-13).

1.2 Krylovo mládí

Karel Kryl nejmladší se narodil 12. 4. 1944 v Kroměříži jako první syn a druhorozené dítě z celkem tří sourozenců. Nejstarší Marie Krylová, Karel Kryl a nejmladší Jan Kryl. Karel Kryl byl pokřtěný a jeho druhé jméno Jan dostal po otci své matky (Klimt, c2007, s. 13).

Po skončení 2. světové války začala tiskárna s postupem času znovu prosperovat. V roce 1946 zvítězila ve volbách Komunistická strana Československa (KSC). V únoru 1948 proběhl tzv. komunistický puč. Z iniciativy mnohých závistivých obyvatel Kroměříže a zejména kroměřížského rodáka Alexeje Čepičky (pozdějšího manžela dcery Klementa Gotwalda) začala perzekuce rodiny. Čepička se stal poslancem Národního shromáždění (Klimt, c2007, s. 14-15).

Po roce 1948 byly tiskárny pod tzv. národní správou, což s sebou neslo skutečnost, že každý výtisk musel projít schválením. Koncese na provozování tiskárny byla Krylovi staršímu odebrána 7. 4. 1950 (Klimt, c2007, s. 17).

Nepodařilo se jim zachránit ani tiskařské stroje, které skončily v železném šrotu. Likvidace tiskárny proběhla tak, že do firmy přijelo nákladní auto, které si odvezlo knihy a stroje byly na místě rozbity pomocí krumpáčů a kladiv. To vše se odehrálo před očima celé rodiny. Tento zážitek je určující pro Krylův pozdější vztah ke komunistickému režimu (Příběhy slavných: Občan Karel Kryl, online, cit. 2019-01-14).

Celou akci koordinoval likvidační správce Josef Zimák. Ke zničení vybavení došlo i přes to, že podle tehdejšího hospodářského plánu měl být provoz tiskárny zachován (Klimt, c2007, s. 18-19).

Perzekuce rodiny pokračovala tím způsobem, že otec KK byl poslán v rámci akce s názvem „77 000 do výroby“ na výstavbu nové huti Klementa Gottwalda. Krátce pracoval i u Pozemních staveb. Rodina se ocitla na pokraji chudoby (Příběhy slavných: Občan Karel Kryl, online, cit. 2019-01-14). V Kroměříži jim byl přidělen přízemní byt, ve kterém v zimě zamrzaly stěny (Kryl, Jiskrová, 2006, s. 335). Babička KK, Marie Šebestová, pracovala ve válcovnách plechu, aby uživila rodinu. Matce nebylo umožněno nastoupit do zaměstnání, tudíž zůstala s dětmi v domácnosti (Karel Kryl – Bratříčku zavřel jsi vrátka, online, cit. 2019-01-23).

V roce 1957 se rodina stěhovala zpět do Nového Jičína v důsledku toho, že sestře Marii a Karlovi nebylo uděleno doporučení k dalšímu studiu. Rodině byl přidělen byt v domě, kde dříve bydleli jejich prarodiče (Čermák, Kryl, 1994, s. 12-13).

1.3 Činnost KK na keramické škole

V roce 1958 začal KK studovat výtvarné zpracování keramiky na Střední keramické škole v Bechyni, kam o rok dříve nastoupila i jeho sestra Marie. Oba bydleli na místním internátu (Čermák, Kryl, 1994, s. 16-17).

Díky svému vzrůstu (měřil 158 cm) byl Kryl terčem posměchu a netěšil se přílišné oblibě a respektu u spolužáků. Byl obviněn z krádeže kružítka, dostal trojku z mravů a podmíněčné vyloučení ze školy. Snažil se přátelit alespoň se spolužáky z vyšších ročníků (Čermák, Kryl, 1994, s. 17-18).

Zpočátku patřil k průměrným žákům, později se jeho výsledky zlepšily díky domluvám internátního vychovatele. Za zlepšený prospěch dostal od rodičů svou první kytaru (Klimt, c2007, s. 37-38). Mirko Ryvola ho učil první kytarové akordy (Klimt, c2007, s. 40-41).

KK chtěl pokračovat ve studiu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, ale nebyl přijat. Získal pracovní umístěnku do teplické továrny na sanitní keramiku „Spojker Teplice“ (Klimt, c2007, s. 42-43).

Pracoval zde jako pomocný dělník, vozil glazuru a čistil přepravní vozíky. Ve chvílích volna psal a modeloval sošky ze zbytků materiálu (Kryl, 2016, s. 15).

Kryl se přestěhoval do jednopokojového podkrovního bytu v ubytovně pro zaměstnance keramické továrny „Spojker Teplice“ v Trnovanech (Kryl, 2016, s. 15).

1.4 vojna

V roce 1963 se KK stal vojákem Chotěšovského útvaru 8060 se sídlem v barokním klášteře. Přesněji se jednalo o útvar protivzdušné obrany, tzv. „spojářů“ (Klimt, c2007, s. 52). Vojenská služba pro KK znamenala další utvrzení v odporu vůči vynuceným autoritám. Propadal skepsi a beznaději: „*velice jsem trpěl tím, čemu se říká buzerace*“ (Klimt, c2007, s. 53). „*Já jsem byl jeden z nejhorších vojáků Varšavské smlouvy, nikoli co se odbornosti týče, ale co se týče vojenského přesvědčení.*“ (Rozhovor s Karlem Krylem, online, cit. 2019-02-11).

1.5 Návrat z vojny

Na krátký čas se odstěhoval k rodičům do Nového Jičína odkud dojížděl do Ostravy (Klimt, c2007, s. 74-75). Založil tzv. „Klub mladých“ v Novém Jičíně, který se záhy rozpadl (Klimt, c2007, s. 77-78). Kryl odešel do Prahy, kde získal místo asistenta scény při výrobě televizní „Rodinné pošty“ (Klimt, c2007, s. 81).

Miloš Zapletal odeslal nahrávku Krylových písní manželům Černým, kteří připravovali rozhlasový pořad „13 na houpačce“. První Krylova píseň „Smutné ráno“, odvysílaná v podání Hany Ulrychové, se divácky propadla na poslední místo žebříčku a po prvním kole ze soutěže vypadla. V následujících dvou kolech neuspěly ani písně „Pieta“ a „Král a klaun“ (Klimt, c2007, s. 85). V té době se KK seznámil s Jaroslavem Hutkou, Vlastimilem Třešňákem a dalšími novými písničkáři, jež vystupovali převážně na Karlově mostě (Kryl, 2016, s. 102).

1.6 Okupace 1968

Kryl odjel 19. 8. 1968 na dovolenou za rodiči do Nového Jičína (Klimt, c2007, s. 89).

Poté společně odjeli na chatu svých známých ve Chříbech. V noci z 20. na 21. 8. ho otec probudil a v rádiu se dozvěděli o právě probíhající okupaci Československa, překročení státní hranice vojsky Varšavské smlouvy. Ráno KK s rodiči odjeli do Nového Jičína (Rozhovor s Karlem Krylem, online, cit. 2019-02-11).

Kryl dokončil již delší dobu rozpracovanou píseň „Bratříčku, zavírej vrátka“, nahrál ji ve studiu kopřivnického rozhlasu. Předal ji k odvysílání v Ostravském rozhlasu. Tato verze nahrávky se později ztratila, proto ji Kryl v ostravském studiu nahrál znovu. Píseň se později stala jakousi „hymnou“ okupace z roku 1968 (Klimt, c2007, s. 90).

Do rozhlasového pořadu „13 na houpačce“ byla zařazena Krylova píseň „Morituri te salutant“, která v hlasování posluchačů skončila na posledním místě a ze soutěže také vypadla (Klimt, c2007, s. 96). Po zařazení písně „Bratříčku, zavírej vrátka“ se nejprve v hlasování umístila jako druhá, později v 51. dílu tohoto pořadu vyhrála první místo (Klimt, c2007, s. 99).

Kryl byl angažován do pražského divadla Semafor jako host do představení „Návštěvní dny Šimka a Grossmanna“ (Klimt, c2007, s. 98).

To vše se odehrálo v prosinci 1968. V lednu 1969 Jiří Černý domluvil vydání Krylovy LP desky „Bratříčku, zavírej vrátka“ u vydavatelství Panton. Původně měla deska vyjít ve vydavatelství Supraphon, zde se však Černý setkal s odmítavým stanoviskem. Vydání desky schválilo vydavatelství Panton, prostřednictvím ředitele Jana Hanuše. Kryl si však honorář za desku díky odchodu z Československa nestihl vyzvednout. Hlavní zásluhu na tom, že LP deska „Bratříčku, zavírej vrátka“ vyšla, měl hudební kritik Jiří Černý. LP deska vyšla v březnu roku 1969 (Klimt, c2007, s. 104-106).

8. 2. 1969 s KK vyšel velký rozhovor v deníku Mladá fronta. Od té doby získával Kryl v Praze více nabídek na koncertní vystoupení (Klimt, c2007, s. 102).

S novým politickým vedením začalo pozvolna přibývat odřeknutých koncertních vystoupení (Klimt, c2007, s. 117). Kryl byl přijat ke studiu na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze (Kryl, 2016, s. 123).

1.7 Norsko 1969

V červnu roku 1969 byl KK pozván norským studentským svazem k návštěvě Skandinávie, kde strávil celkem 3 týdny (Čermák, Kryl, 1994, s. 64). Jednalo se o jeho první cestu na Západ. Norský studentský svaz byli ve skutečnosti českoslovenští exulanti. Z tohoto pobytu vznikla do nedávna zcela neznámá nahrávka, na které je zachycen jeho dvacetiminutový recitál, v němž zaznělo celkem 5 písní v tomto pořadí: „Salome“, „Jeřabiny“, „Bratříčku, zavírej vrátka“, „Marat ve vaně“ a „Rakovina“. Kryl zpíval, hrál na kytaru a kreslil křídou na tabuli obrázky, které ilustrovaly významy těchto písní. Tento záznam odvysílala 28. 10. 2018 norská veřejnoprávní televize NRK k výročí 100 let od založení Československé republiky. V roce 1969 byl v Norsku tento recitál odvysílán už v době Krylovy emigrace. Záznam vznikl na přelomu června a července roku 1969 (iROZHLAS, online, cit. 2019-01-15).

1.8 Exil

9. 9. 1969 KK odjel na hudební festival do západního Německa společně s anglistou Oldřichem Černým. Výjezdní doložku do NSR (Německá spolková republika) mu potvrdila FAMU, původně na 10 dnů (Klimt, c2007, s. 126).

Festival Waldeck 69 se konal od 10. do 14. 9. 1969. Po vystoupení Kryl odjel za svým přítelem Hansem Horstem Skupym do lázní Bad Albling u Stuttgartu. Dozvěděl se od něj z novin, že se uzavíraly hranice z Československa směrem na západ (Slovíčka, online, cit. 2019-01-08). Během pročitání diáře bilancoval počet zrušených vystoupení v Českoslovesku a rozhodl se na nejbližší policejní stanici požádat o udělení politického azylu (Klimt, c2007, s. 127-128).

Protože nemluvil německy, odjel za bývalým redaktorem Československého rozhlasu a nynějším zaměstnancem rozhlasové stanice Rádio Svobodná Evropa, Slávou Volným, kterého však nezastihl. Místo něj se Kryla ujal redaktor Luboš Kaválek. Kryl ho požádal o tlumočení při jednání na německých úřadech. Jako podporu dostal zaplacení dvou kurzů němčiny na mnichovském Goethe institutu (Klimt, c2007, s. 130).

Kryl se stal volným spolupracovníkem Rádía Svobodná Evropa (RSE) (Čermák, Kryl, 1994, s. 66-67).

V roce 1973 v Mnichově proběhla svatba KK s jeho první manželkou Evou Sedlářovou. Po civilním obřadu následoval druhý den sňatek církevní. Oddávajícím byl Krylův přítel a duchovní otec opat Jan Anastáz Opasek v benediktinském klášteře Rohr v Bavorsku (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10). KK se věnoval studiu dějin umění na Ludvík-Maxmiliánově univerzitě v Mnichově (Klimt, c2007, s. 170). Manželství s Evou Sedlářovou nevydrželo, byli rozvedeni 16. 10. 1975. Po rozvodu se KK odstěhoval zpět na studentskou kolej Paulinum (Klimt, c2007, s. 177).

V mnichovské bance se Kryl seznámil se svou pozdější druhou ženou, Marlen Brousertovou, bankovní úřednicí. Po téměř 15 letech vztahu se stala jeho druhou manželkou. Svatba proběhla 7. 2. 1991 (Klimt, c2007, s. 384).

Po událostech spojených s Chartou 77 a následnou reakční akcí „Anticharta“ nastala nová vlna československé emigrace na Západ. Kryl zjišťoval, že jeho písně, které vznikaly už v exilu, jsou mezi těmito čerstvými exulanty známé, což je pro něj představovalo impulz k další tvorbě (Čermák, Kryl, 1994, s. 100).

1.9 MacDowellova kolonie

V roce 1981 dostal Kryl pozvání k tvůrčímu literárnímu pobytu do USA, ve státě New Hampshire v městě Peterborough (Kryl, Jiskrová, 2006, s. 326). MacDowell byl hudební skladatel klasické vážné hudby, jehož manželka se po jeho smrti rozhodla k založení nadace podporující začínající umělce. V domě, kde původně s manželem žila, zřídila společenskou místnost a v okolí nechala postavit další domy, které sloužily jako ubytovny pro umělce, kteří sem přijeli tvořit. Na konci pobytu uspořádali veřejnou prezentaci výsledků své práce. Spisovatelé například prostřednictvím tzv. veřejného čtení, hudebníci a skladatelé uspořádali koncertní vystoupení (Čermák, Kryl, 1994, s. 106). Kryl zde strávil na základě pozvání a stipendia celkem 3 měsíce (Kryl, Jiskrová, 2006, s. 326).

1.10 Solidarita

V křesťansky smýšlejícím Polsku se na začátku osmdesátých let začínaly prosazovat myšlenky na ochranu lidských práv. Po zvolení polského papeže se situace začala vyostřovat do té míry, že došlo ke vzniku hnutí „Solidarita“. Tato odborová organizace začala hromadně sdružovat dělníky v loděnicích v Gdaňsku. V roce 1980 vypukly hromadné stávky demonstrujících dělníků. Vedení těchto stávek přebralo nezávislé odborové hnutí „Solidarita“, které se stalo opozičním politickým hnutím, v jehož čele stál dělník z gdaňských loděnic Lech Walesa. Požadavky hnutí se soustředily zejména na ekonomické a lidskoprávní otázky. Hnutí postupně soustředilo celkem 9,5 milionu členů (J. Kuklík, J. Kuklík, 2002, s. 189-190).

Pro Sovětský svaz byla tato skutečnost nepřijatelná, avšak mezinárodní situace nedovolovala „internacionální“ vojenský zásah, podobný československému z roku 1968. K potlačení opozičních nálad v zemi proto došlo prostřednictvím tzv. „vnitropolitického vojenského puče“. Došlo k brutálním vojenským zásahům proti demonstrantům, celou akci vedl generál Wojciech Jaruzelski. V zemi byl vyhlášen výjimečný stav (J. Kuklík, J. Kuklík, 2002, s. 189-190).

Výjimečný stav je definován jako: „*Soubor opatření politické moci pro část nebo celé území státu, omezující svými ustanoveními politický, hospodářský a společenský život na tomto území. Stav výjimečný je zpravidla vyhlášen s cílem zabránit obyvatelům v boji proti vyhlášovateli. Většinou je používán ve dvou formách, a to jednak vlastními legálními státními orgány, jednak vojenskými orgány okupační mocnosti*“ (Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích, 1999, s. 274).

Hnutí „Solidarita“ bylo zakázáno. Vojenské vedení země nebylo však schopno vyřešit ekonomické problémy ani společenskou atmosféru. Došlo tedy k jednání s představiteli opozičního hnutí „Solidarita“ (J. Kuklík, J. Kuklík, 2002, s. 189-190).

K legalizaci hnutí došlo 24. 10. 1980 (Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích, 1999, s. 206).

V prosinci 1981 bylo hnutí „Solidarita“ zakázáno, v únoru 1989 došlo k diskuzím u „kulatého stolu“, v srpnu 1989 byla ustavena nekomunistická vláda v čele s Tadeuszem Mazowieckim. Výsledkem diskuzí byla změna volebního systému a ustavení funkce prezidenta. V následujících volbách hnutí zvítězilo. V „Sejmu“ (dolní komora parlamentu Polské republiky) získalo třetinu křesel, v senátu dostalo většinu. Prezidentem byl zvolen Wojciech Jaruzelski (Polské hnutí Solidarita, online, cit. 2019-02-01).

Z iniciativy vítězného hnutí „Solidarita“ došlo k realizaci festivalu, jež měl za cíl uspořádat setkání emigrantů s lidmi žijícími uprostřed železné opony (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

Součástí této akce měly být i 2 koncerty undergroundových písničkářů v Teatr Polski v pátek 3. 11. 1989 a v sobotu 4. 11. 1989. Kromě těchto zmíněných koncertů proběhly výstavy, semináře a literární prezentace exilových autorů. Koncertů se zúčastnilo několik tisíc lidí. Mezi publikem převažovali Čechoslováci, kterým se podařilo vycestovat přes hranice. Řada písničkářů nebyla však přes hranice do Polska puštěna. Byly to například Vladimír Merta, Jiří Dědeček, Karel Plíhal a další (Klimt, c2007, s. 236, 238-239).

1.11 Revoluce 1989

Po koncertech v Polsku a událostech v Praze zemřela 24. 11. 1989 Krylova matka Marie Krylová ve věku 70 let. V tento den také rezignovalo předsednictvo ÚV KSČ v čele s generálním tajemníkem Miloušem Jakešem (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

Krylovi bylo uděleno jednodenní sociální vízum, díky kterému se směl 1. 12. 1989 účastnit pohřbu matky. Jednalo se o tzv. humanitární vízum. Do Prahy přiletěl 30. 11. 1989. Po příletu na letiště Praha-Ruzyně odjel na první tiskovou konferenci organizovanou redakcí Mladá fronta. Poté odjel na pohřeb matky do Nového Jičína. Při této příležitosti se poprvé po 20 letech setkal se svými sourozenci; sestrou Marií a bratrem Janem. 2. 12. 1989 bylo Krylovi prodlouženo vízum do 10. 12. 1989 (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA TVORBY KK

Interpretační a autorská stránka spolu v Krylově případě úzce souvisí. Sám Kryl tvrdil, že jeho nejlepší písně vznikly tak, že ho napadl současně refrén (nebo jeho část) společně se základní melodií. To platí například pro písně: „Karavana mraků“, „Lásko!“, „Anděl“ (Kryl, Jiskrová, s. 713).

Síla Krylova projevu není ve zvukových efektech, brilantní hře na kytaru a perfektním zpěvu, nýbrž v přesvědčivosti a naléhavosti, se kterou dokázal strhnout posluchače všech generací. Jeho písním rozuměla generace, která jeho koncerty před rokem 1989 nikdy nezažila (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

Síla jeho písňových textů spočívá ve skutečnosti, že fungují samy o sobě, avšak bez zhudebnění by nikdy nedokázaly zasáhnout tak široké spektrum posluchačů, které Krylova tvorba oslovila (Fiducia – Jiří Černý, online, cit. 2019-02-05).

KK prostřednictvím svých písní vyjadřoval pocit, se kterým se v době okupace a následné normalizace ztotožnila značná část národa; pocit vykořenění, národního ponížení ze ztráty suverenity, nastupující cenzury a s tím spojeného strachu. Lidskou slabost v situacích, kdy se odvaha a slušnost nevyplácí. Lidé jsou nuceni volit mezi morálkou a vlastní existencí (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

*„Zástupy lidí
jdou pozpátku vpřed
tak jako raci
Zbabělost – hostii
každý si pozvedá
pálí ho dlaň
Mnozí se stydí
že stavěli svět
Některý zvrací
dávaje bestii
ze svého oběda
povinnou daň*

*K výkazu ztrát
Připíšte sebe
Že jste jen couvali
Mlčky a kvapně
Za to když brát
Chtěli vám nebe
Že jste jim kývali
Bože tak trapně!“*

(Znamení doby, Kryl, 2016, s. 112-113)

Krylův citát z norského recitálu z roku 1969: „*cit se střetává s mocí a vojáctví se setkává s citem*“ (Neznámý Karel Kryl v Norsku, online, cit. 2019-01-18).

Krylova interpretace charakterizuje zcela suverénní projev. Svá díla podával s jistou naléhavostí, je z nich cítit urputnost, určitá pevnost a jistota (Fiducia – Jiří Černý, online, cit. 2019-02-05).

Základním motivem Krylovy tvorby je odvěký konflikt mezi dobrem a zlem, jež plně vystihuje slova politického aktivisty Petra Cibulky: „*V boji mezi dobrem a zlem, pravdou a lží nelze být neutrální, a přesto zůstat slušný!*“ (Seznam politických stran a hnutí, online, cit. 2019-03-03)

*„Jsem pán císař Kain Devátý
a tyran z boží vůle
A ne-li z vůle boží
tedy pak tomu chtěl Ďábel
Jsem pán a císař Kain Devátý
a k tomu – ke vší smůle –
i vrah To kvůli noži
který odnesl si Abel
bratr můj“*

(Kain IX., Kryl, 2016, s. 165-166)

Citát hudebního publicisty Jiřího Černého: „*popsal Rakovinu této společnosti i její Maškary*“ (Koncert pro všechny slušný lidi, online, cit. 2019-02-03). V písni „Maškary“ vyjádřil téma lidské přetvářky, lidé se stávají karikaturami sebe samých. Dochází k situacím, kdy něco jiného říkají, přestože jsou přesvědčeni o opaku (Fiducia – Jiří Černý, online, cit. 2019-02-05).

*„Ven z šedivých baráků
vylezly maškary
v ledovém jitru
v den po soudné noci
Pět slaměných širáků
Pět lahví campari
a nenávist v nitru
co odznaky moci*

*Jdou cvičení sloni
a cvičení pávi
Pár cvičených koní
a cvičené krávy
Jdou cvičení švábi
a cvičené žáby
Jdou cvičení mroži
a za nimi – s noži –
jdou – cvičení – lidé“*

(Maškary, Kryl, 2016, s. 153)

Kryl měl své názory a zásady, ze kterých odmítal slevit po celý život. Mezi největší lidské nedostatky řadil lhostejnost k příkořím, která se dějí bližním, lidskou neochotu bojovat a trpět za svůj názor (Karel Kryl – Bratříčku zavřel jsi vrátka, online, cit. 2019-01-23).

*„Tak jenom pojistit
a nechat zadní dvířka
Hrát dvojí trojí hru
a o čtvrtou se snažit
Bambitku odjistit
a dožítí se zítřka
Vždy státí na výhru
a zmrtvýchvstání zažít*

*S úsměvem mudrce
si vlastní kapsu plnit
Dát ruku na srdce
a jako had se vlnit
Rozmlouvat o právu
a bezprávím se živit
Nadávat na slávu
a pro slávu se křivit“*

(Tak jenom pojistit, Kryl, 2016, s. 127)

Dalšími motivy byla světská nespravedlnost, která je přítomna v každé době a v každém režimu. Okupaci a přítomnost cizích vojsk chápal jako obrovský zásah do suverenity Československa. Nikdy nepřijal cenzuru na úkor svobodného vyjádření (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

*„Bratříčku nevzlykej
to nejsou bubáci
Vždyť už jsi velikej
To jsou jen vojáci
Přijeli v hranatých
železných maringotkách“*

(Bratříčku, zavírej vrátka, Kryl, 2016, s. 106)

Krylovou tvorbou se prolínají též náboženské motivy. Sám tvrdil, že odvěkou inspirací je mu Bible a Český slovník věcný a synonymický (Kryl, Jiskrová, s. 728). Jeho pojetí víry bylo závislé na pevnosti v morálních zásadách. Desatero přikázání chápal jako návod na počestný život, přestože sám sebe nepovažoval za dogmatického nebo vzorně praktikujícího katolíka, který pravidelně navštěvuje bohoslužby (Karel Kryl – Bratříčku zavřel jsi vrátka, online, cit. 2019-01-23).

*„Stvořil Bůh ratolest,
bych mohl věnce vázat.
Děkuji. Za bolest,
jež učí mne – se tázat.
Děkuji za nezdar:
ten naučí mne pít,
bych mohl přinést dar,
byť nezbývalo síly.*

*Děkuji za slabost,
jež pokoře mne učí,
pokoře pro radost,
pokoře bez područí.
Za slzy děkuji:
ty naučí mne citu
k živým, již žalují
a křičí po soucitu.“*

(Děkuji, Kryl, 2016, s. 210)

Děkuji, děkuji, děkuji.

V podmínkách normalizace se lidé dostávali k jeho nahrávkám pouze neoficiální cestou skrze poslech z rádia RSE a následné kopie jeho gramofonových desek, jež posluchači potají rozšiřovali mezi své známé. Pocit nelegálnosti při poslechu zakázaného autora jistě značnou měrou přispěl ke Krylově popularitě mezi československým publikem (Karel Kryl – Z mého plíživota, online, cit. 2019-01-12).

3 KRYL JAKO AUTOR

Karel Kryl je beze sporu autor mnoha známých publikací. Kryl začal psát své první básně v době studia výtvarného zpracování keramiky na Střední keramické škole v Bechyni, které byly určené jeho spolužačkám (Klimt, c2007, s. 37-38).

Za svůj první oficiálně uznaný písňový text prohlásil píseň „Potkal jsem svou tchýni“ (Klimt, c2007, s. 40-41).

Začal se věnovat recitaci v amatérském divadélku „Párnás“ a společně s Milošem Zapletalem inscenoval literární večery. Recitovali zde především básně Vítězslava Nezvala, např. básně „Pantomima“ a „Básně noci“ (Klimt, c2007, s. 45-46).

Vedl knihovnu, zorganizoval představení složené z recitací a zpěvu s názvem „Nálet na blbý“, se kterým se zúčastnili soutěže „Armádní soutěž tvořivosti“. V tomto představení mimo jiné poprvé veřejně zazněla píseň „Tráva“ (Čermák, Kryl, 1994, s. 40-41).

Po návratu z vojny Kryl spoluzaložil tzv. Divadélko na zámku. Recitoval zde převážně Françoise Villona (Čermák, Kryl, 1994, s. 33).

V roce 1972 vyšla Krylovi „Kníška Karla Kryla“ (Huvar, 2004, s. 127).

V době jeho svatby byl Kryl zamilovaný, což se odráží v jeho tvorbě. Psaní písní vystřídala milostná poesie. Své ženě psal tužkou na obočí na zrcadlo v koupelně milostné básně. Tyto básně později natočil pro RSE (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

Na studentské koleji Paulinum začal psát poetický scénář s pracovním názvem „Romeo“, později nazvaný „Slovíčka“ (Čermák, Kryl, 1994, s. 100).

Během svého pobytu v USA roku 1981 dokončil básnický epos „Zbraně pro Erató“, začal psát básnické sbírky „Krylias a Odysea“ a „Amoresky“. „Zbraně pro Erató“ vyšly až v roce 1987, Kryl za ně v následujícím roce obdržel exilovou literární „Cenu Jana Zahradníčka“ (Kryl, Jiskrová, 2006, s. 326).

„Amoresky“ vyšly v roce 1982, v Mnichově. Kryl je vydal vlastním nákladem, jedná se o sbírku milostné poesie (Huvar, 2004, s. 125).

Kryl od roku 1969 do roku 1989 vydal 9 knižních titulů v tomto pořadí (Huvar, s. 124-125):

- 1) Knížka Karla Kryla
- 2) 7 básniček na zrcadlo
- 3) Pochyby – text písně, 1977, soukromý tisk, Mnichov, NSR
- 4) 17 kryptogramů na dívčí jména – 1978, nakladatelství Poezie mimo domov, Mnichov, NSR
- 5) (Zpod stolu) sebrané spisy – 1978, nakladatelství Sixty-Eight Publishers, Toronto, Kanada + SP deska Dívka havířka / Azbuk
- 6) Slovíčka – 1980, nakladatelství Sixty-Eight Publishers, Toronto, Kanada
- 7) Amoresky – 1982, soukromý tisk, Mnichov, NSR
- 8) Z mého plíživota: 1986, nakladatelství Sixty-Eight Publishers, Toronto, Kanada + SP deska Omezená suverenita / Jedůfka
- 9) Zbraně pro Erató – 1987, soukromý tisk, Mnichov, NSR

4 KRYL JAKO INTERPRET

Krylova koncertní vystoupení byla typická tím, že probíhala vždy obdobným způsobem. Kryl na pódiu stál nebo seděl na židli, měl kytaru přes rameno, na hřbetu kytary měl přilepený kus papíru s repertoárem, který bude ten večer hrát, na zemi stála lahev piva, ze které v průběhu vystoupení upíjel. S těmito „instrumenty“ odehrál celý koncert. Zpěv prokládal recitací poesie – úryvků z jeho básnických publikací (Slovíčka, Zbraně pro Erató atd.). Jednalo se o „one-man show“, která trvala obvykle 2-3 hodiny, často v závislosti na reakci a přání publika. Po koncertě většinou trávil ještě čas se svými příznivci v restauraci (Příběhy slavných: Občan Karel Kryl, online, cit. 2019-01-14).

V roce 1965 poprvé vystupoval jako interpret ve vlastním písňovém pořadu. Na repertoáru měl mimo jiné písně „Tráva“, „Anděl“, „Pieta“. V té době nahrál čtyři písně v ústeckém rozhlasovém studiu (Čermák, Kryl, 1994, s. 35).

V roce 1966 odešel do Olomouce, kde se seznámil s Milošem Zapletalem, redaktorem ostravského Mikrofóra, s nímž spolupracoval na tvorbě hudebních rozhlasových pořadů (Čermák, Kryl, 1994, s. 46).

Po návratu do Nového Jičína, odkud dojížděl do Ostravy, nahrál část písní, které se později objevily na jeho první desce. V té době vznikl i text písní „Morituri te salutant“ a „Píseň Neznámého vojína“ (Klimt, c2007, s. 74-75).

Redakce Ostravského rozhlasu ho angažovaly společně s Petrem Ullmannem jako tzv. „velvyslance rozhlasového pořadu Krajánek“, což v praxi znamenalo, že vysílali reportáže z navštívených klubů mládeže po celé republice. Cestovali celkem 3 týdny převážně stopem a pěšky. Během cesty napsal Kryl píseň „Jeřabiny“ (Klimt, c2007, s. 77-78). V reakci na fenomén „pouličních písničkářů“ Hutky, Mertvy, Třešňáka a dalších napsal píseň „Pasážová revolta“ (Kryl, 2006, s. 102).

Kryl dokončil již delší dobu rozpracovanou píseň „Bratříčku, zavírej vrátka“, nahrál ji ve studiu kopřivnického rozhlasu. Předal ji k odvysílání v Ostravském rozhlasu. Píseň se později stala jakousi „hymnou“ okupace z roku 1968 (Klimt, c2007, s. 90).

V lednu 1969 Jiří Černý domluvil vydání Krylovy LP desky „Bratříčku, zavírej vrátka“ u vydavatelství Panton. Přesný počet prodaných kusů desky „Bratříčku, zavírej vrátka“ je však neznámý. Odhaduje se počet cca 50 000 kusů (Klimt, c2007, s. 107).

Během studentských stávek v období po upálení studenta Jana Palacha zpíval Kryl pro studenty na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V době, kdy byl ve funkci generálního tajemníka vystřídán Alexander Dubček nově zvoleným Gustávem Husákem, napsal Kryl píseň „Rakovina“ (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

Cestou ve vlaku na hudební festival v NSR Kryl dopsal píseň „Divný kníže“ (Klimt, c2007, s. 126).

V nahrávacím studiu Rádia Svobodná Evropa nahrál LP desku „Rakovina“ (Karel Kryl – Z mého plíživota, online, cit. 2019-01-12). V říjnu 1969 ji natočil v celku a vyšla v listopadu v nákladu 1250 kusů, z čehož 400 kusů bylo určeno pro distribuci do Československa (Klimt, c2007, s. 131).

V roce 1970 vydal svou druhou exilovou LP desku „Maškary“ v nákladu 1000 kusů, z čehož 300 kusů bylo distribuováno do Československa ve falešných obalech (Klimt, c2007, s. 144).

Píseň „Dědicům Palachovým“ napsal jako reakci na 1. výročí smrti Jana Palacha (Kryl, 2006, s. 155).

V rádiu RSE měl jednou týdně padesátiminutový hudební pořad, v němž představoval převážně hudební novinky z jazzu, blues a rock&rollu. Jeho pořady patřily k nejposlouchanějším. Hudební pásmo prokládal recitacemi svých písní (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

V roce 1973 se uskutečnilo jeho první turné po USA (Příběhy slavných: Občan Karel Kryl, online, cit. 2019-01-14).

Nápad na vydání LP desky „Maškary“ dostal po prvním koncertu věnovaném německému publiku (Kryl, 2006, s. 152).

V roce 1974 vychází Krylovi EP deska „Carmina resurrectionis“ jež obsahuje 4 písně s náboženskými tématy (Čermák, Kryl, 1994, s. 68).

Při dovolené v rakouských Alpách, v atmosféře zasněžené krajiny a procházek po zamrzlém jezeře Zell am See, KK napsal píseň „Plaváček“, která vyjadřuje atmosféru „Husákovské normalizace společnosti“, kterou vykresluje Krylův výraz „země, která křičí mlčením“; kde strach nutí většinu lidí dělat přílišné kompromisy a morální ústupky (Kryl, 2006, s. 235-238).

V roce 1989 se v polské Vratislavi konal festival „Přehled nezávislé československé kultury“, pořádaný hnutím „Solidarita“, kde z československých umělců vystoupili Karel Kryl, Jaromír Nohavica, Josef Streichl, Josef Nos a Svatopluk Karásek. Pro Karla Kryla se jednalo o první koncert před „domácím“ publikem od roku 1969 (Klimt, c2007, s. 239).

Kryl přiletěl do Prahy v listopadu 1989 a začátkem prosince vystoupil na Právnické fakultě Univerzity Karlovi v Praze. Bylo to Krylovo první koncertní vystoupení v ČSSR od roku 1969 (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

„Koncert pro všechny slušný lidi“ se konal 3. 12. 1989 na pražském Výstavišti ve Sportovní hale. Bylo to koncertní vystoupení věnované zemětřesením postižené Kalifornii (ČSFD, online, cit. 2019-02-13). Akce trvala přibližně 10 hodin a na podiu se vystřídalo téměř 500 účinkujících. Byly to například Vladimír Merta, Jaromír Nohavica, Karel Plíhal, Vladimír Mišík, Petr Novák, Marta Kubišová, Jaroslav Hutka, Michael Kocáb, Ivan Hlas a další. Tento koncert tehdy živě přenášela Československá televize (ČSFD, online, cit. 2019-02-13). Kryl zde zazpíval celkem 6 písní v tomto pořadí: „Morituri te salutant“, „Lásko“, „Zkouška dospělosti“, „Rakovina“, „Písničkářský bacil“ a jako přídavek píseň „Děkuji“ (Koncert pro všechny slušný lidi, online, cit. 2019-02-03).

Následující den 4. 12. 1989 zazpíval KK společně s Karlem Gottem českou a slovenskou státní hymnu na balkóně budovy nakladatelství a vydavatelství Melantrich na Václavském náměstí v Praze (Bratříček Karel, online, cit. 2019-01-10).

7. 12. 1989 Kryl účinkoval v ostravském „Paláci kultury a sportu“ na koncertním setkání nazvaném „Folkfórum“. Toto vystoupení přenášel živě Československý rozhlas, později bylo odvysíláno v Československé televizi (Karel Kryl v Ostravě, online, cit. 2019-02-16).

Mezi účinkujícími byli například: Pavel Dobeš, Vlastimil Redl, Jitka Smutná, Josef Streichl, Jaroslav Wykrent, Jaromír Nohavica, Karel Plíhal, Karel Kryl a další (Karel Kryl v Ostravě, online, cit. 2019-02-16).

Koncert trval 5 hodin, Kryl odzpíval celkem 10 písní v tomto pořadí: „Morituri te salutant“; „Jeřabiny“; „Dvacet“; „Anděl“; „Bratříčku, zavírej vrátka“; „Srdce a kříž“; „Veličenstvo Kat“; „Píseň Neznámého vojína“; „Braniboři v Čechách“ a „Lásko“. Poslední píseň s ním zpívali všichni účinkující (Koncert pro všechny slušní lidi, online, cit. 2019-02-03).

9. 12. 1989 následovalo Krylovo vystoupení na demonstraci na náměstí Slovenského národního povstání, kde Kryl zazpíval píseň „Morituri te salutant“ (Karel Kryl v Bratislavě, online, cit. 2019-01-17). Demonstraci moderoval slovenský herec Milan Kňažko, který posléze organizoval Krylův koncert tentýž den ve 20 hodin, ve sportovní hale „Pasienky“ (Karel Kryl v Bratislavě, online, cit. 2019-01-17).

V pražské Lucerně byl 19. 12. 1989 uspořádán „Koncert věnovaný všem ohroženým druhům za mřížemi“ (Klimt, c2007, s. 258).

4.1 LP nosiče

Krylovi od roku 1969-1989 vyšlo 5 „původních“ LP nosičů. Z toho LP „Bratříčku, zavírej vrátka“ vyšlo v roce 1971 jako 6. LP deska. Jedná se o nahraný záznam z koncertu, písně jsou zde zaznamenány v jiném pořadí než na původním LP z roku 1969 a bez „Písně Neznámého vojína“ (Huvar, 2004, s. 33, 39, 42, 45, 52, 55).

Seznam LP nosičů (Huvar, 2004, s. 33, 39, 42, 45, 52, 55):

- 1) Bratříčku, zavírej vrátka: 1969, LP, Panton – Praha, ČSSR
1980, LP, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko
- 2) Rakovina: 1969, LP, Primaphon – Mníchov, NSR
1969, LP, Caston – Mníchov, NSR
1980, LP, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko

- 3) Maškary: 1970, LP, Caston – Mníchov, NSR
1980, LP, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko
- 4) Bratříčku, zavírej vrátka: 1971, LP, Caston – Mníchov, NSR
- 5) Karavana mraků: 1979, LP, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko
- 6) Plaváček: 1983, LP, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko

Obsahy LP nosičů (Huvar, 2004, s. 33, 39, 42, 45, 52, 55):

- 1) Bratříčku, zavírej vrátka: album obsahuje celkem 14 písní, z toho se na straně A nacházejí tyto: Bratříčku, zavírej vrátka; Král a klaun; Salome; Veličenstvo Kat; Důchodce; Anděl; Morituri te salutant; a na straně B jsou: Pieta; Podivná ruleta; Znamení doby; Píseň Neznámého vojína; Nevidomá dívka; Jeřabiny; Pasážová revolta.
- 2) Rakovina: toto album čítá celkem 10 písní, z nichž na straně A jsou umístěny tyto: Rakovina; Marat ve vaně; Tak jenom pojistit; Hle, jak se perou; Co řeknou; a na straně B: Pochod Gustapa; Habet; Bílá hora; Divný kníže; Tak vás tu máme.
- 3) Maškary: toto album obsahuje celkem 11 písní. Na straně A jsou tyto: Maškary; Lásko; Srdce a kříž, Pušky a děla, Ruka je most, Pitomý chanson; a na straně B jsou: Vánoční; Dědicům Palachovým; Dachau blues; Pták Noh, Bludný Holanďan.
- 4) Bratříčku, zavírej vrátka: exilové vydání z roku 1971 obsahuje celkem 13 písní s tím, že jejich pořadí je změněno a „Píseň Neznámého vojína“ zde není umístěna. Jedná se o koncertní nahrávku. Na straně A jsou tyto písně v následujícím pořadí: Bratříčku, zavírej vrátka; Pieta; Ruská ruleta; Jeřabiny; Král a klaun; Veličenstvo Kat; a na straně B jsou: Morituri te salutant!; Nevidomá dívka, Důchodce, Anděl, Salome, Znamení doby, Pasážová revolta.
Oproti původnímu albu vydanému v Československu se liší i název písně „Podivná ruleta“. Zde ji najdeme pod názvem „Ruská ruleta“.
- 5) Karavana mraků: album obsahuje celkem 11 písní, z nichž na straně A jsou: Karavana mraků; Píseň o žrádle; Bakterie; Bridge; Darwin?; a na straně B: Bivoj, Podběly, Synonymická, Vasil, Novoroční, Elegie.
- 6) Plaváček: album obsahuje celkem 12 písní z nichž na straně A najdeme: Hlas; Z ohlasů písní ruských; Jaro desáté; Dívčí válka; Gloria; Číslo na zápěstí; a na straně B: Plaváček; Lilie; Lektorská; Varhany v Olivě; Tisící rok míru; Jupí, jupí.

4.2 EP nosiče

EP nosiče vyšly od roku 1969-1989 celkem 2. Jsou to tituly: „Carmina resurrectionis“ a „Ocelárna“. Obě EP desky obsahují celkem 4 písně, z nichž na každé straně jsou 2 (Huvar, 2004, s. 48, 61).

Obsahy EP nosičů (Huvar, 2004, s. 48, 61):

- 1) Carmina resurrectionis: obsahuje celkem 4 písně, z nichž na straně A nalezneme tyto: Jidáš; Zapření Petrovo; a na straně B jsou: Žalm 71.; Děkuji.
- 2) Ocelárna: album obsahuje celkem 4 písně, na straně A jsou: Ocelárna, Ledvinové kamínky; a na straně B: Zpívání pro Miss Blanche; Gulášová políčka.

4.3 SP nosiče

Nosiče SP vyšly 2: „Dívka havířka/Azbuk“ a „Omezená suverenita/Jedůfka“. Obě SP desky obsahují celkem 2 písně, z nichž na každé straně je jedna. Oba nosiče vyšly jako přílohy knižních publikací. „Dívka havířka/Azbuk“ vyšla jako příloha knihy „(Zpod stolu) Sebrané spisy“; „Omezená suverenita/Jedůfka“ vyšla jako příloha knihy „Z mého plíživota“ (Huvar, 2004, s. 50, 63).

Obsahy SP nosičů (Huvar, 2004, s. 50, 63):

- 1) Dívka havířka/Azbuk: toto album obsahuje celkem 2 písně, na každé straně se nachází jedna. Strana A: Dívka havířka; strana B: Azbuk.
- 2) Omezená suverenita/Jedůfka: album obsahuje 2 písně. Strana A: Omezená suverenita (Morytát); strana B: Jedůfka.

4.4 MC nosiče

Na jednu stranu MC se vejde jedno celé album (Huvar, 2004, s. 59, 60, 64, 66).

Seznam MC nosičů (Huvar, 2004, s. 59, 60, 64, 66):

- 1) Bratříčku, zavírej vrátka + Rakovina: 1984, MC, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko
- 2) Plaváček + Karavana mraků: 1984, MC, Šafrán 78 – Upsalla, Švédsko
- 3) Karel Kryl in Boston '88 I., II.: 1988, 2 MC, Czechoslovak documentation center, USA (záznam ze dne 4. 5. 1988)
- 4) Dopisy: 1988, MC, Rhea Publishing co., Austrálie

Obsahy MC nosičů (Huvar, 2004, s. 59, 60, 64, 66):

- 1) Bratříčku, zavírej vrátka & Rakovina: MC kazeta obsahuje verzi LP alba Bratříčku, zavírej vrátka na straně A z roku 1971 a na straně B album Rakovina.
- 2) Plaváček & Karavana mraků: MC kazeta obsahuje album Plaváček na straně A a album Karavana mraků na straně B.
- 3) Karel Kryl in Boston'88 I., II.: koncertní záznam z cambridgeského multikulturního uměleckého centra. Kazeta I. obsahuje tyto skladby a recitace úryvků z básnických sbírek: Morituri te salutant!; Z Krylias a Odysea; Dopisy; Ultimo; Za prachy; Z tvorby aktivistů; Z Krylias a Odysea; Zítra snad z oblaků; Píseň o žrádle; Z Krylias a Odysea; Ignác; Prolezie; Dívka havířka; Ocelárna; Ta láska bláznivá; Ledvinové kamínky; Martině v sedmi pádech; Pasážová revolta; Ultimo; Prosinec; Ultimo; Leden; Ultimo; Únor; 1958; Veličenstvo Kat. Kazeta II. obsahuje: Ultimo; Březen; Ultimo; Duben; Lásko; Fedegeneralizácija;
- 4) Dopisy: tato MC kazeta obsahuje celkem 8 písní. Na straně A jsou: Dopisy; Zkouška dospělosti; Tisící rok míru; Varhany v Olivě; 31. kolej. Na straně B: Plaváček; Lilie; Martina.

5 KRYLOVO PŮSOBENÍ V RSE

Vysílání rozhlasové stanice Rádio Svobodná Evropa bylo zahájeno 4. 7. 1950 ve Spojených státech amerických z budovy Empire State Building. Redaktory a hlasateli byli převážně uprchlíci ze zemí patřících do komunistického bloku. Posláním rádia bylo šíření zakázaných necenzurovaných informací prostřednictvím objektivního zpravodajství a publicistických pořadů. RSE se rozdělovalo na Rádio Svobodná Evropa a na Rádio Svoboda, které vysílalo do zemí Sovětského svazu (Junek a kol., 2011, s. 7).

Pracovali zde například tito bývalí zaměstnanci Československého rozhlasu: Pavel Pecháček a Sláva Volný (Junek a kol., 2011, s. 11).

V rádiu fungovalo celkem 5 sekcí, z nichž československá začala pravidelně vysílat jako první, a to 1. 5. 1951. Následně vznikla polská, maďarská, rumunská a bulharská (Junek a kol., 2011, s. 24).

V roce 1961 došlo k přestěhování redakcí z USA do Mnichova (Junek a kol., 2011, s. 26).

Vysílání se zaměřovalo kromě zpravodajství a publicistiky také na sportovní a hudební pořady. Divácky nejvíce oblíbené byly pořady hudební (Junek a kol., 2011, s. 41).

Hudební vysílání se zaměřovalo zejména na indoktrinaci mladé generace posluchačů. Původně se vysílaly převážně jazzové skladby a v šedesátých letech se orientovali na hudební novinky, převážně rock&roll. Mezi redaktory hudebních pořadů patřili: Rozina Jadrná – Pokorná, Karel Kryl, Karel Moudrý a Martin Schulz (Junek a kol., 2011, s. 143).

21. 2. 1981 došlo v české redakci RSE v Mnichově ve 21:47 hodin k výbuchu. Bylo zjištěno, že pod okna budovy byla umístěna nálož s 15 kilogramy plastické trhavin Nitropenta uložených ve dvou igelitových taškách. Došlo ke zranění několika osob. Jmenovitě šlo o redaktora Rudolfa Skukálka, hlasatele Jozefa Antaliče a sekretářku Marii Puldovou, která byla zraněna vážně. Po vyšetřování se zjistilo, že útok si objednala rumunská státní bezpečnost Securitate prostřednictvím teroristické skupiny „Ruka světové revoluce“. Čin spáchal člen výše uvedené organizace Johannes Weinrich (Junek a kol., 2011, s. 39-40).

6 TEORIE DOTAZNÍKU

Jedná se o standardizovaný nástroj v kvantitativním výzkumu. V případě, že dotazovaný vyplňuje dotazník sám, jde o tzv. dotazníkové šetření. Pokud se odpovídá prostřednictvím tazatele, je to metoda řízeného dotazování neboli standardizovaný rozhovor (Sedláková, 2014, s. 157).

Předmětem výzkumu není realita v pravém slova smyslu, ale subjektivní vnímání reality tázaným, jeho postoj, názor, znalost daného tématu. Výhodou dotazníkového šetření je snadná distribuce dotazníků, není tedy nutné mít k dispozici školené tazatele. Značnou nevýhodou je fakt, že statistické zpracování výrazně redukuje získané údaje při standardizaci dat. Ne všichni rozumí záměru tazatele, tím pádem může snadno dojít k nepochopení jeho záměru (Sedláková, 2014, s. 158).

Rozlišujeme 4 typy dotazování (Sedláková, 2014, s. 159):

- a) poštovní dotazování (mail survey)
- b) dotazování prostřednictvím tazatele – standardizovaný osobní rozhovor (personal interview survey)
- c) telefonické dotazování (telephone survey)
- d) internetové dotazování (web survey)

Při využití metody poštovního dotazování je nutné znát přesné adresy respondentů. Jedná se o nejméně využívanou metodu dotazování (Sedláková, 2014, s. 159).

Výhodou tohoto způsobu je jeho levnost, tudíž je možné oslovit větší počet tazatelů. Naopak nevýhodou je poměrně nízká návratnost, nutnost opakovaného upomínání, ke navození důvěryhodnosti je třeba zaslat průvodní dopis s ujištěním o anonymitě, o využitelnosti odpovědí a popis, ze kterého bude respondentovi jasné, o jaký výzkum se jedná (Sedláková, 2014, s. 160-161).

Dotazování prostřednictvím tazatele: výzkumné agentury využívají celou síť školených tazatelů, ti zaznamenávají jednotlivé odpovědi do předem připravených archů. Jedná se tedy o vysoce standardizovaný výzkumný rozhovor, který probíhá podle daných pravidel. Tazatelská síť je rozmístěna po celé republice a provádí dotazování v okruhu do 30 km, což snižuje nejen náklady výzkumu, ale zvyšuje i celkovou návratnost (Sedláková, 2014, s. 164).

Klasické papírové archy v současnosti nahrazují notebooky a tablety s chytrými telefony, což umožňuje odeslat nasbíraná data pomocí speciálního programu k dalšímu zpracování. Nejčastěji se pro tyto účely využívá systém CAPIComputer Assisted Personal Interviewing. Nejvhodnějšími tazateli jsou ženy středního věku se středoškolským vzděláním (Sedláková, 2014, s. 168).

Telefonické dotazování: výhodou je rychlé získání dat za nízké ceny. Tento druh dotazování se hodí spíše pro kratší dotazníky, tudíž není příliš podrobné. Nevýhodou tohoto způsobu je absence seznamu majitelů telefonních čísel u mobilních sítí. V minulosti se využíval telefonní seznam, který obsahoval čísla do pevných sítí a jejich majitele (Sedláková, 2014, s. 170).

Tento způsob dotazování se provádí pomocí softwaru CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) a RDD (Random Digit Dialing), jež generují číselné kombinace, na které následně automaticky volají (Sedláková, 2014, s. 171).

Dotazování prostřednictvím internetu: provádí se pomocí e-mailu, na který je zaslán odkaz na webovou stránku s příslušným dotazníkem. Výhodou je zde rychlost získaných dat, ale za podmínky, že respondent je aktivním uživatelem internetu. Lze tedy získat data pouze od určité skupiny populace, což představuje omezení při využití tohoto způsobu dotazování. Zpravidla se respondenti určují pomocí kvótního výběru. Převažuje zde systém uzavřených otázek, jehož výhodou je snazší zpracování získaných informací (odpovědí), které však ztrácí na přesnosti vyjádření vlivem redukce obsahu odpovědí (Sedláková, 2014, s. 193).

Kromě otázek jsou zde uvedeny též varianty možných odpovědí. Respondenti nesestavují vlastní formulace odpovědí, ale vybírají jednu, která se jim zdá správná nebo dostatečně vystihuje a vyjadřuje jejich názor. Takovým variantám odpovědí se říká Multiple – choice question. Lze tedy říci, že respondent nevyjadřuje svůj názor doslova, ale prostřednictvím kategorizace (Sedláková, 2014, s. 193).

PRAKTICKÁ ČÁST

7 VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO CÍLE

Cílem mého výzkumu v rámci praktické části bakalářské práce bylo reálné zjištění informovanosti a povědomosti současné veřejnosti o významné umělecké osobnosti – Karlu Krylovi, a to konkrétně o informovanosti o Krylově díle v období mezi lety 1969-1989; informovanosti o jeho prvním albu Bratříčku zavírej vrátka; povědomí o jeho prvním exilovém albu Rakovina a jeho činnosti v Rádiu Svobodná Evropa.

8 OTÁZKY A HYPOTÉZY

Výzkumný problém byl stanoven ve formě otázek, které jsou vypsány níže. Předpokládané odpovědi na formulované výzkumné otázky jsou uvedené hypotézy.

Otázka č. 1: Víte, kdo byl Karel Kryl?

Hypotéza č. 1: Nadpoloviční většina dotázaných ví, kdo je Karel Kryl, protože KK byl významnou uměleckou osobností.

Otázka č. 2: Víte, že žil mezi lety 1944-1994?

Hypotéza č. 2: Předpokládám rámcově správný odhad období, ve kterém žil KK, tudíž kladnou odpověď na otázku.

Otázka č. 3: V jakém období podle Vašeho názoru vznikla jeho nejzásadnější díla?

Hypotéza č. 3: Domnívám se, že většina dotázaných zvolí období jeho nejzásadnější tvorby v 70. nebo 90. letech 20. století, protože se jedná o období před jeho odchodem z republiky a dobu po jeho návratu v roce 1989 a zároveň se v jeho dílech odráží historicko-politická situace.

Otázka č. 4: Považujete Karla Kryla za: (hudebníka, skladatele, básníka, písničkáře, zpěváka)

Hypotéza č. 4: Myslím si, že mezi respondenty budou převažovat odpovědi písničkář a zpěvák, protože jsou známější ta díla, která zhudebnil a která je možné i dnes slyšet v rádiu.

Otázka č. 5: Které Krylo album z období let 1969-1989 považujete za nejznámější: (Bratříčku, zavírej vrátka, Karavana mraků, Plaváček, Rakovina)

Hypotéza č. 5: Domnívám se, že téměř všichni dotázaní považují za nejznámější album z let 1969-1989 Bratříčku, zavírej vrátka, protože stejnojmenná titulní píseň tohoto alba se stala symbolem okupace z roku 1968.

Otázka č. 6: Víte, že album Bratříčku, zavírej vrátka vyšlo v pořadí jako první?

Hypotéza č. 6: Myslím si, že většina dotázaných odpoví kladně, protože album Bratříčku, zavírej vrátka je nejznámější, důvod viz. Hypotéza č. 5.

Otázka č. 7: Víte, že Karel Kryl byl od roku 1969-1989 v exilu v Německé spolkové republice (NSR)?

Hypotéza č. 7: Většina dotázaných, kteří znají tvorbu KK ví, že měla protirežimní charakter, a aby mohl dále tvořit, musel opustit republiku.

Otázka č. 8: Znáte jeho první exilové album Rakovina?

Hypotéza č. 8: Předpokládám, že alespoň polovina respondentů bude album Rakovina díky stejnojmenné titulní písni znát, protože vyjadřuje pookupační stav československé společnosti.

Otázka č. 9: Znáte rozhlasovou stanici Rádio Svobodná Evropa?

Hypotéza č. 9: Myslím si, že na otázku kladně odpoví minimum respondentů, protože většina společnosti v té době neměla možnost vysílání této stanice poslouchat, protože poslech vysílání byl tehdy nelegální a znemožňován vládou.

Otázka č. 10: Karel Kryl od roku 1969 aktivně spolupracoval s Rádiem Svobodná Evropa, kde měl pravidelné hudební pořady. Poslouchali jste je?

Hypotéza č. 10: Viz hypotéza č. 9.

Otázka č. 11: Kterou Krylovu aktivitu v Rádiu Svobodná Evropa považujete za nejvýznamnější? (moderátor hudebních pořadů, komentátor, sportovní redaktor, nevím)

Hypotéza č. 11: Většina dotázaných označí odpovědi: moderátor hudebních pořadů a komentátor, vzhledem ke Krylově uměleckému zaměření, neboť pozice sportovního

redaktora byla pouze okrajová aktivita k získání stálé pracovní pozice v Rádiu Svobodná Evropa.

Otázka č. 12: Jaké je Vaše pohlaví?

Otázka č. 13: Do jaké věkové kategorie patříte?

Otázka č. 14: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Hypotéza č. 12, 13, 14: Pohlaví, věková kategorie a maximální dosažené vzdělání jsou základní parametry zkoumaného souboru pro identifikaci jednotlivých respondentů.

9 VÝZKUMNÝ VZOREK

Subjektem výzkumu byla skupina celkem 130 respondentů, kteří vyplňovali předem sestavený dotazník. Respondenti byli vybráni z široké veřejnosti náhodně a zároveň tak, aby byli reprezentativním průřezem společnosti.

10 VÝZKUMNÁ METODIKA

Kvantitativní technikou empirického výzkumu bylo dotazníkové šetření. Konkrétně se jednalo o dotazníkové šetření typu internetového dotazování a dotazování prostřednictvím tazatele. Dotazník byl sestaven ze 14 uzavřených otázek s možností jedné odpovědi. Dotazník byl vytištěn do papírové podoby a zároveň byl i převeden do elektronické podoby na portálu Survio.com. Takto vytvořený online dotazník byl sdílen respondentům prostřednictvím emailu, sociálních sítí a dalších komunikačních prostředků ve formě URL odkazu:

<https://www.survio.com/survey/d/D1X8L5O6U6A3P2H2O>. Součástí odkazu byla krátká průvodní zpráva: „Můžeš to prosím vyplnit? Zabere to maximálně 3 minuty. Je to dotazník pro bakalářskou práci. Díky“.

Dále byla určitá část respondentů oslovena osobně (tazatelem) s vytištěným papírovým dotazníkem především u nákupních center a supermarketů. Jednalo se zejména o respondenty vyšší věkové kategorie, kteří nemají přístup k počítači a internetovým zdrojům. Takto získané odpovědi byly poté převedeny do internetového formuláře její osobou. Dotazník je přiložený v kapitole Přílohy.

Po dosažení počtu 130 respondentů bylo dotazování ukončeno a následovalo vyhodnocování. Vstupní data pro vyhodnocení byla tato: počet respondentů (včetně

procentuálního zastoupení) vztažený na jednotlivé odpovědi u každé otázky. Tato data byla převedena do programu Microsoft Office Excel. Pomocí MS Excel byly sestaveny vhodné tabulky, které byly klíčovým prostředkem pro vytvoření grafů. Pro přehledné zobrazení výsledků byly použity typy grafů: koláčový, sloupcový svislý a sloupcový vodorovný.

11 ČASOVÁ ORGANIZACE VÝZKUMU PODLE FÁZÍ

Nejprve byl sestaven anonymní dotazník, jak je již popsáno v kapitole 2.4 Výzkumná metodika. Dotazník byl sestaven a sdílen v kalendářním měsíci lednu 2019. Vymezený čas pro internetové dotazování činil dva týdny. Poté bylo nahlédnuto do průběžných výsledků a následovalo dotazování prostřednictvím tazatele pro respondenty vyšších věkových kategorií po dobu jednoho týdne v okolí již zmíněných obchodních center a supermarketů.

12 VÝSLEDKY VÝZKUMU

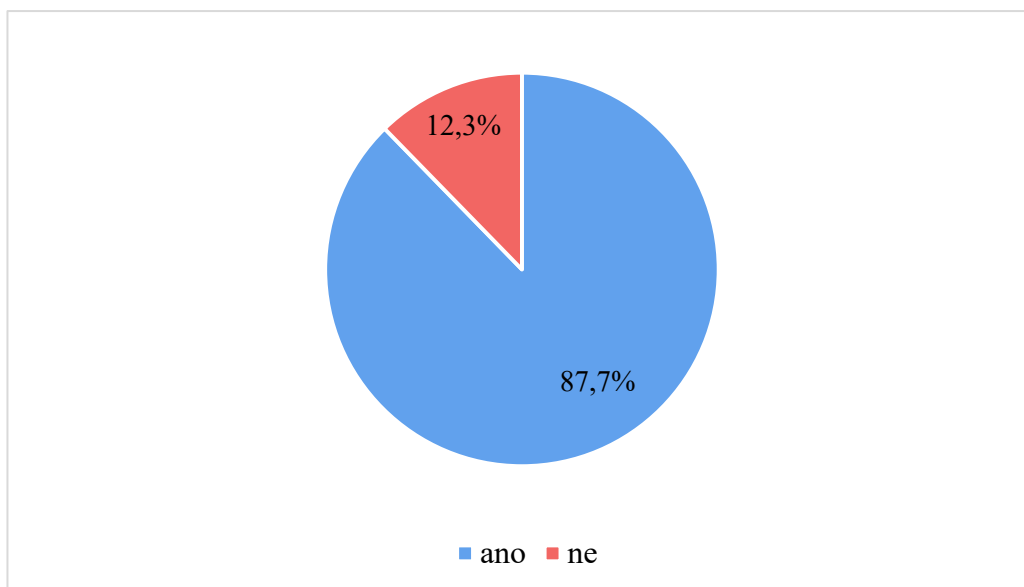
12.1 Otázka č. 1

Otázka č. 1: Víte, kdo byl Karel Kryl?

Tabulka 1: Znalost Karla Kryla

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------|----------------|--------|
| ano | 114 | 87,7 % |
| ne | 16 | 12,3 % |

Graf 1: Znalost Karla Kryla



Na otázku „Víte, kdo byl Karel Kryl?“ odpovědělo zvolením varianty ano 87,7 % respondentů a 12,3 % zvolilo variantu ne.

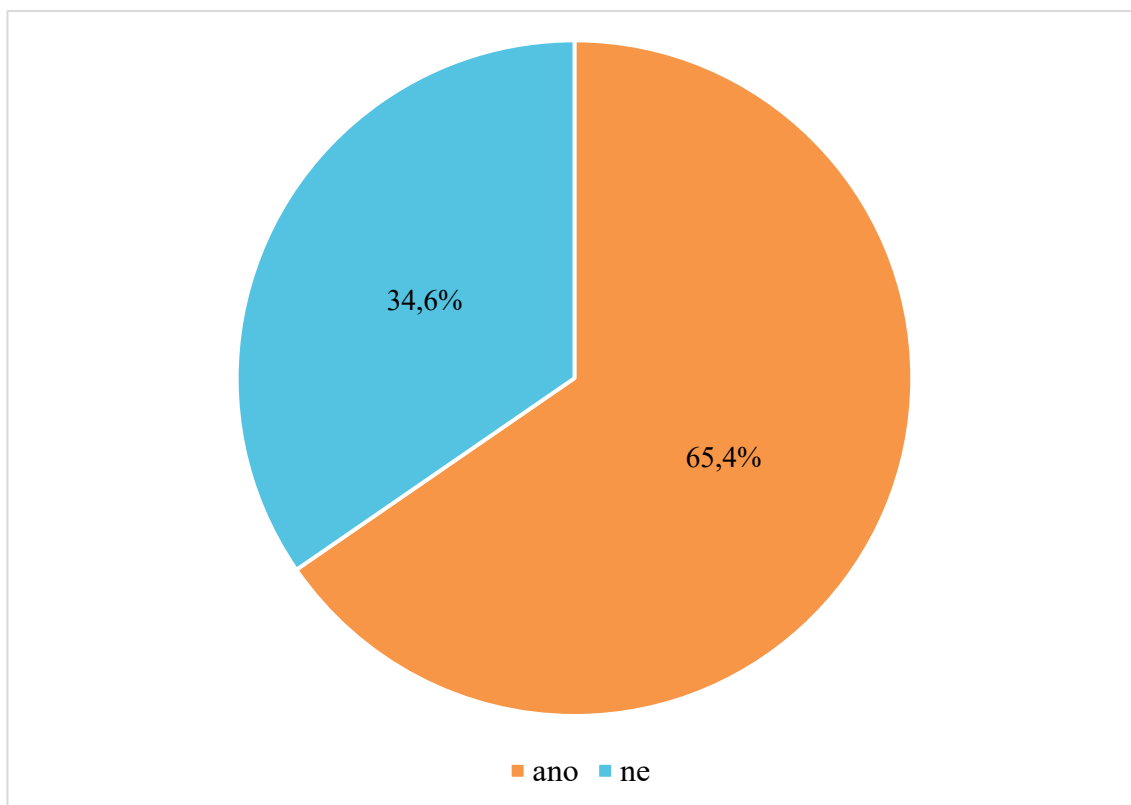
12.2 Otázka č. 2

Otázka č. 2: Víte, že žil mezi lety 1944-1994?

Tabulka 2: Informovanost o období života KK

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------|----------------|--------|
| ano | 85 | 65,4 % |
| ne | 45 | 34,6 % |

Graf 2: Informovanost o období života KK



Z Grafu 2 lze vyčíst, že 65,4 % respondentů má povědomí období, ve kterém žil Karel Kryl. Na druhé straně 34,6 % dotázaných neví, že žil mezi lety 1944-1994.

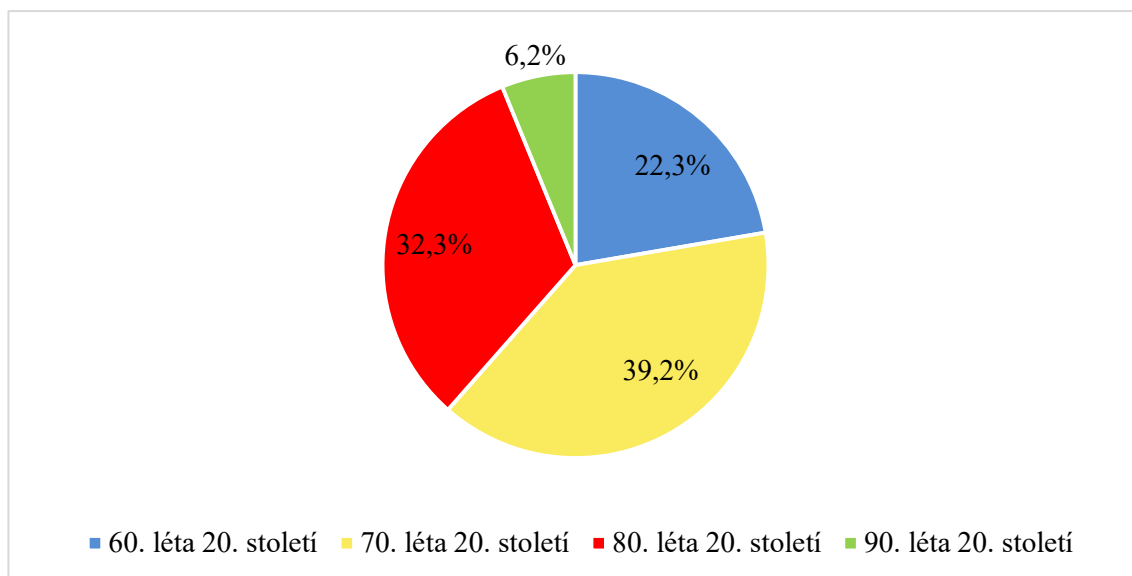
12.3 Otázka č. 3

Otázka č. 3: V jakém období podle Vašeho názoru vznikla jeho nejzásadnější díla?

Tabulka 3: Období vzniku nejzásadnějšího díla

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|----------------------|----------------|--------|
| 60. léta 20. století | 29 | 22,3 % |
| 70. léta 20. století | 51 | 39,2 % |
| 80. léta 20. století | 42 | 32,3 % |
| 90. léta 20. století | 8 | 6,2 % |

Graf 3: Období vzniku nejzásadnějšího díla



70. léta 20. století jsou mezi respondenty považována za nejvýznamnější z hlediska vzniku nejzásadnějších děl Karla Kryla. Tento názor představilo 39,2 % respondentů. Pro 32,3 % respondentů měla největší vliv 80. léta 20. století. Dále 22,3 % respondentů pokládá za nejdůležitější 60. léta 20. století. 90. léta 20. století označilo za nejvýznamnější 6,2 % respondentů.

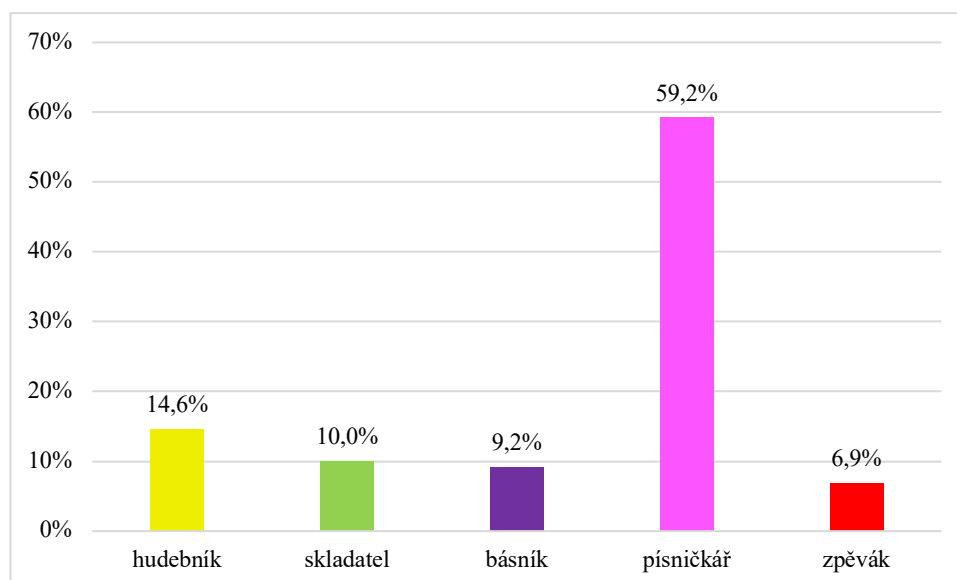
12.4 Otázka č. 4

Otázka č. 4: Považujete Karla Kryla za: (hudebníka, skladatele, básníka, písničkáře, zpěváka)?

Tabulka 4: Nejznámější obor působnosti Karla Kryla

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|-----------|----------------|--------|
| hudebník | 19 | 14,6 % |
| skladatel | 13 | 10,0 % |
| básník | 12 | 9,2 % |
| písničkář | 77 | 59,2 % |
| zpěvák | 9 | 6,9 % |

Graf 4: Nejznámější obor působnosti Karla Kryla



Z Grafu 4 je patrné, že 59,2 % respondentů považuje Karla Kryla za písničkáře. 14,6 % dotázaných pokládá Karla Kryla za hudebníka a 10 % dotázaných za skladatele. 9,2 % respondentů vnímalo Karla Kryla jako básníka a jako zpěváka pouze 6,9 % respondentů.

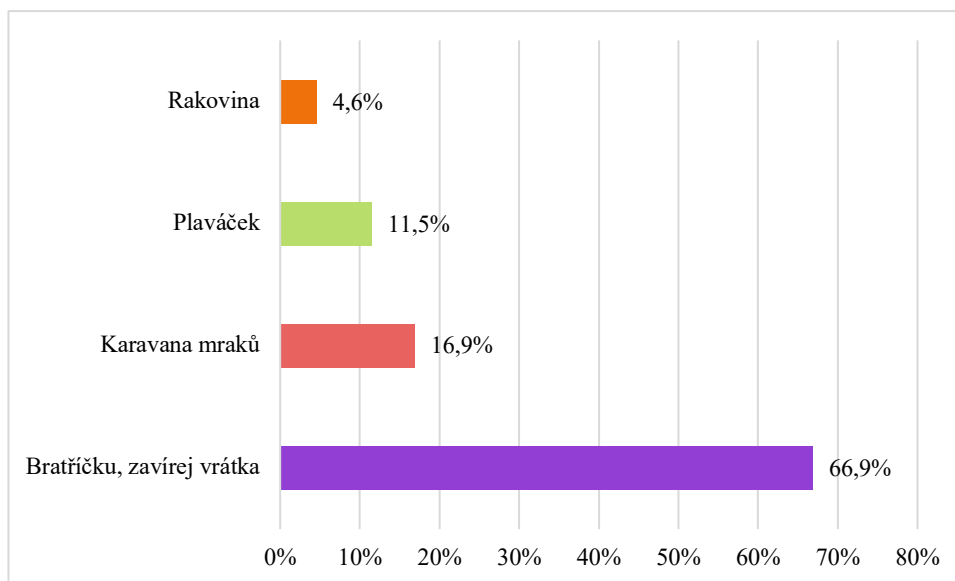
12.5 Otázka č. 5

Otázka č. 5: Které Krylo album z období let 1969-1989 považujete za nejznámější: (Bratříčku, zavírej vrátka, Karavana mraků, Plaváček, Rakovina)?

Tabulka 5: Nejznámější Krylovo album

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------------------------|----------------|--------|
| Bratříčku, zavírej vrátka | 87 | 66,9 % |
| Karavana mraků | 22 | 16,9 % |
| Plaváček | 15 | 11,5 % |
| Rakovina | 6 | 4,6 % |

Graf 5: Nejznámější Krylovo album



Pro 66,9 % respondentů je nejznámější album Bratříčku, zavírej vrátka. Méně známá jsou alba Karavana mraků s 16,9 % a Plaváček s 11,5 % respondentů. Nejméně známé album mezi respondenty je Rakovina s 4,6 %.

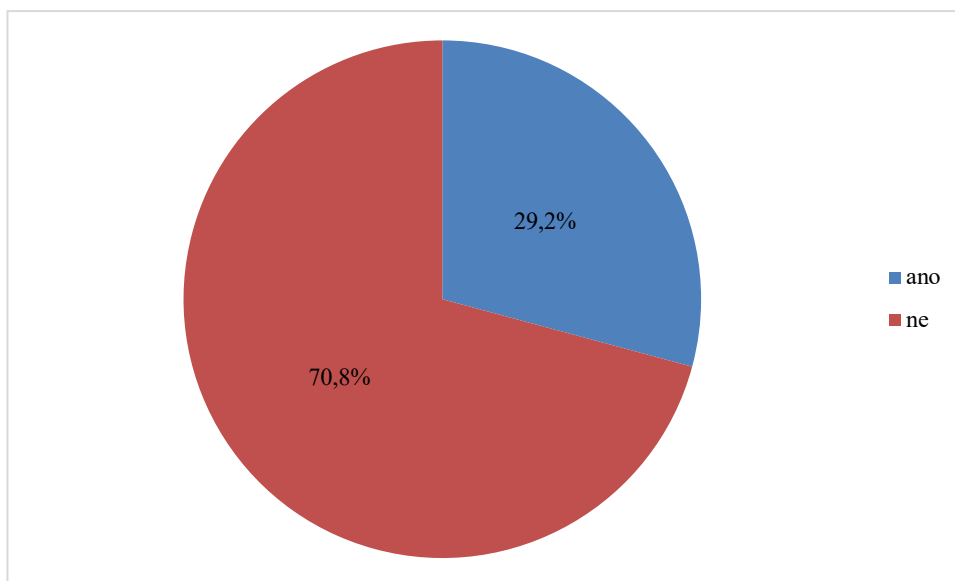
12.6 Otázka č. 6

Otázka č. 6: Víte, že album Bratříčku, zavírej vrátka vyšlo v pořadí jako první?

Tabulka 6: První album Bratříčku, zavírej vrátka

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------|----------------|--------|
| ano | 38 | 29,2 % |
| ne | 92 | 70,8 % |

Graf 6: První album Bratříčku, zavírej vrátka



70,8 % dotázaných nevědělo, že album Bratříčku, zavírej vrátka bylo vydáno jako první v pořadí. Naopak tuto informaci vědělo pouze 29,2 % respondentů.

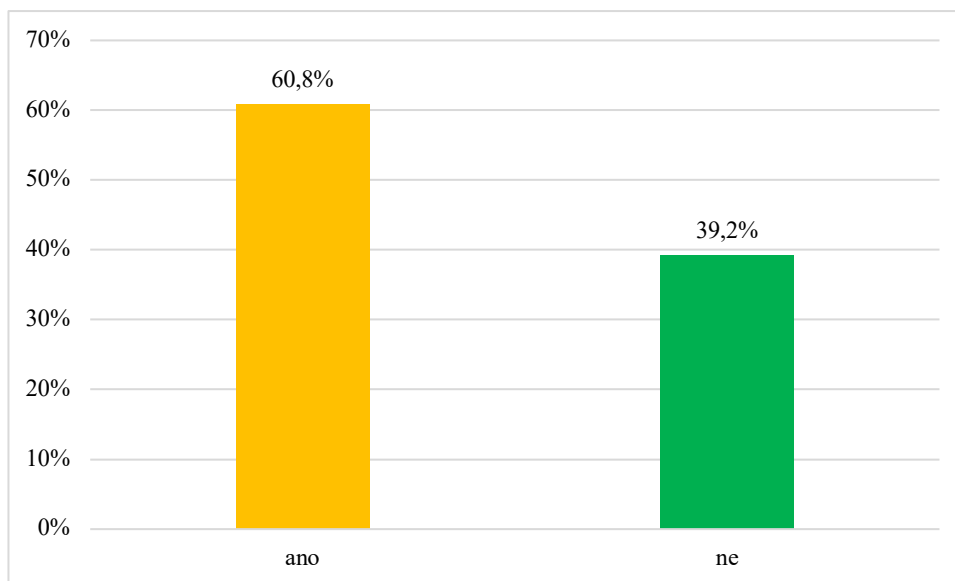
12.7 Otázka č. 7

Otázka č. 7: Víte, že Karel Kryl byl od roku 1969-1989 v exilu v Německé spolkové republice (NSR)?

Tabulka 7: Povědomí o exilu KK

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------|----------------|--------|
| ano | 79 | 60,8 % |
| ne | 51 | 39,2 % |

Graf 7: Povědomí o exilu KK



Informaci o exilu Karla Kryla od roku 1969-1989 v Německé spolkové republice vědělo 60,8 % respondentů. Naopak 39,2 % dotázaných odpovědělo na otázku záporně.

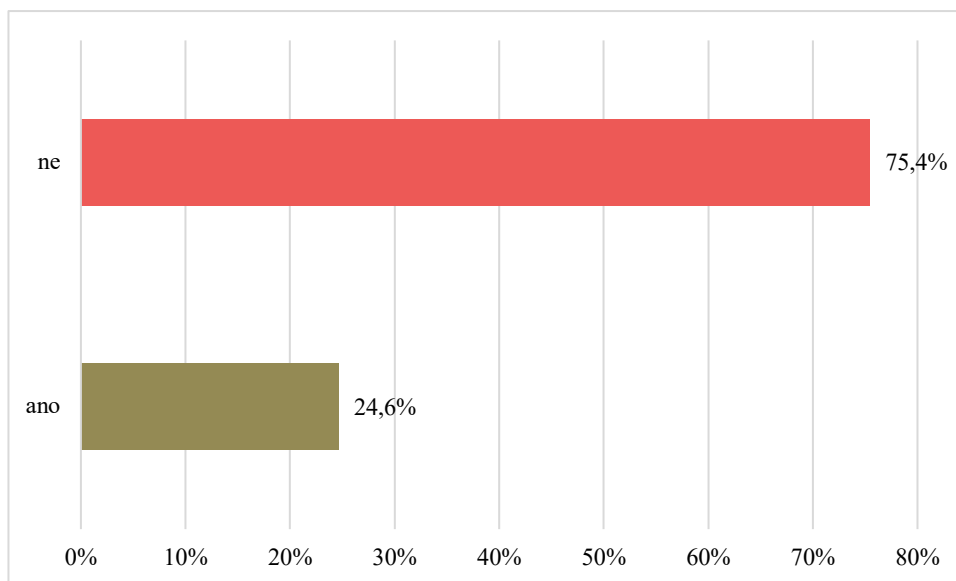
12.8 Otázka č. 8

Otázka č. 8: Znáte jeho první exilové album Rakovina?

Tabulka 8: Znalost alba Rakovina

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------|----------------|--------|
| ano | 32 | 24,6 % |
| ne | 98 | 75,4 % |

Graf 8: Znalost alba Rakovina



Jak lze vidět z Grafu 8, na otázku „Znáte jeho první exilové album Rakovina?“ odpovědělo 75,4 % respondentů záporně. Pouze 24,6 % dotázaných zná první exilové album Rakovina.

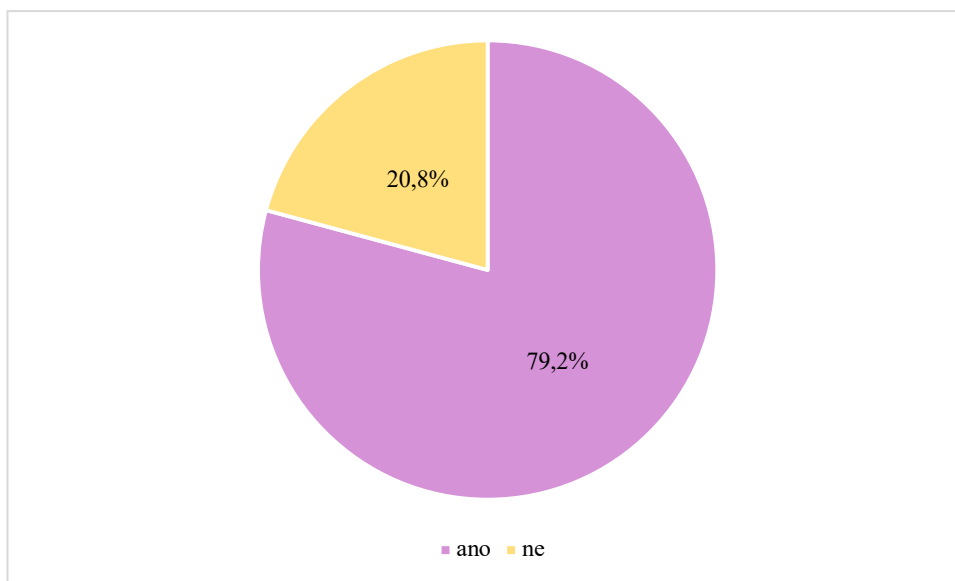
12.9 Otázka č. 9

Otázka č. 9: Znáte rozhlasovou stanici Rádio Svobodná Evropa?

Tabulka 9: Povědomí o stanici Rádio Svobodná Evropa

| Odpo věď | Poč et odpov ědí | Podíl |
|----------|------------------|--------|
| ano | 103 | 79,2 % |
| ne | 27 | 20,8 % |

Graf 9: Povědomí o stanici Rádio Svobodná Evropa



79,2 % dotázaných respondentů uvedlo, že zná rozhlasovou stanici Rádio Svobodná Evropa. 20,8 % respondentů tuto rozhlasovou stanici nezná.

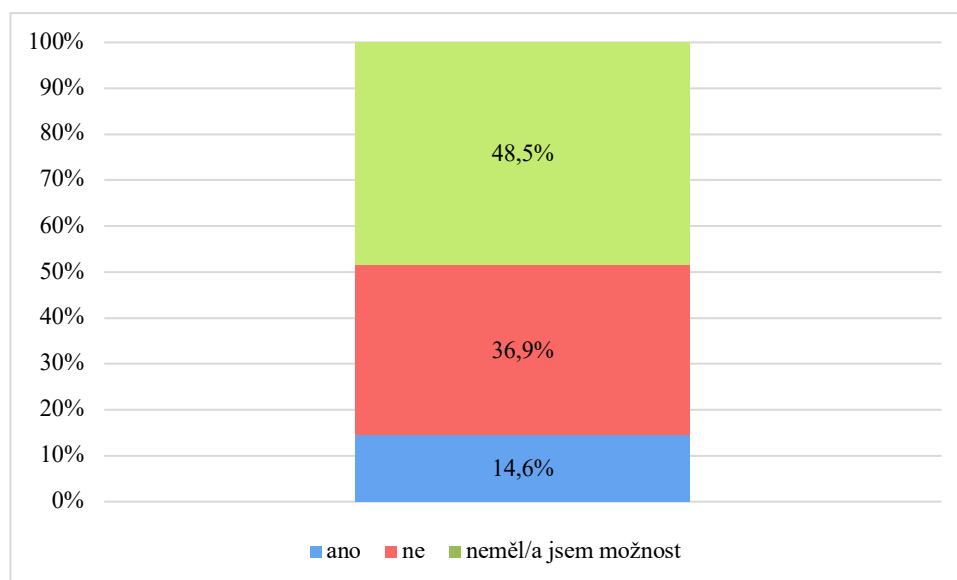
12.10 Otázka č. 10

Otázka č. 10: Karel Kryl od roku 1969 aktivně spolupracoval s Rádiem Svobodná Evropa, kde měl pravidelné hudební pořady. Poslouchali jste je?

Tabulka 10: Poslech hudebních pořadů v RSE

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|----------------------|----------------|--------|
| ano | 19 | 14,6 % |
| ne | 48 | 36,9 % |
| neměl/a jsem možnost | 63 | 48,5 % |

Graf 10: Poslech hudebních pořadů v RSE



Z celkového počtu 130 respondentů poslouchalo hudební pořady KK v Rádiu Svobodná Evropa pouze 19 dotázaných (tj. 14,6 %). 36,9 % respondentů uvedlo, že hudební pořady neposlouchali. Téměř polovina (48,5 %) respondentů neměla možnost pořady poslouchat.

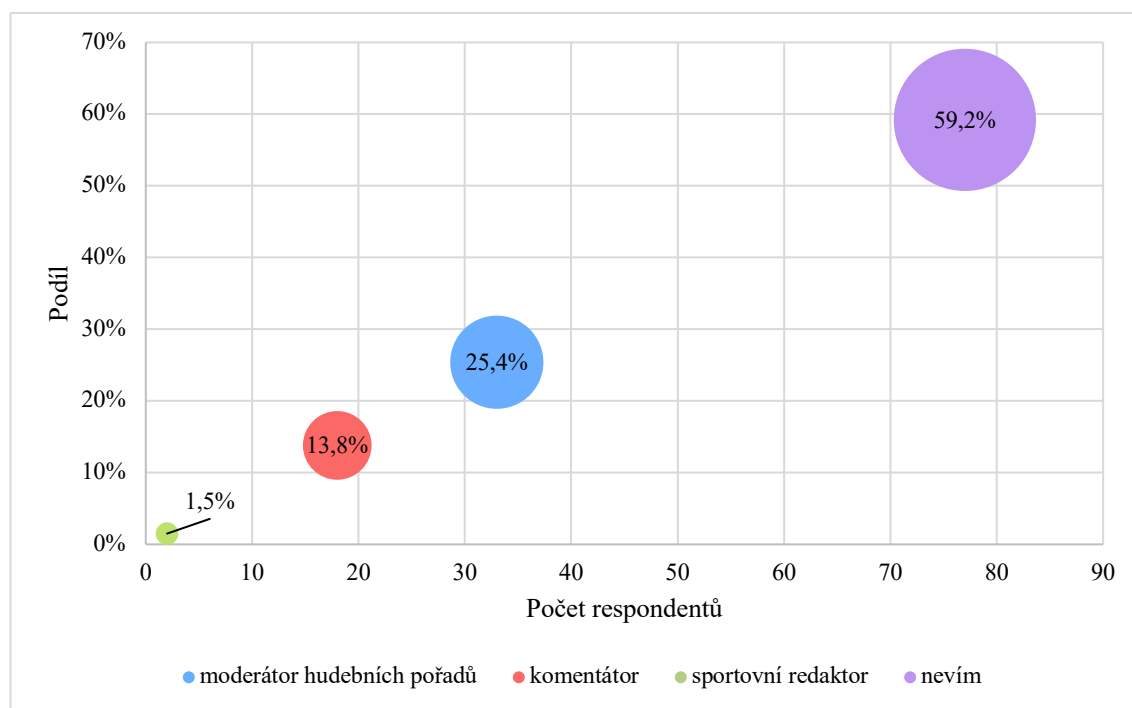
12.11 Otázka č. 11

Otázka č. 11: Kterou Krylovu aktivitu v Rádiu Svobodná Evropa považujete za nejvýznamnější? (moderátor hudebních pořadů, komentátor, sportovní redaktor, nevím)

Tabulka 11: Nejvýznamnější Krylova aktivita v RSE

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|----------------------------|----------------|--------|
| moderátor hudebních pořadů | 33 | 25,4 % |
| komentátor | 18 | 13,8 % |
| sportovní redaktor | 2 | 1,5 % |
| nevím | 77 | 59,2 % |

Graf 11: Nejvýznamnější Krylova aktivita v RSE



33 respondentů (25,4 %) považuje za Krylovu nejvýznamnější aktivitu v Rádiu Svobodná Evropa moderátora hudebních pořadů. 13,8 % dotázaných má v paměti Kryla jako komentátora. Pouze 2 respondenti (1,5 %) považovali KK za sportovního komentátora. Nadpoloviční většina dotázaných (59,2 %) však nedokázala na tuto otázku odpovědět a označila odpověď „nevím“.

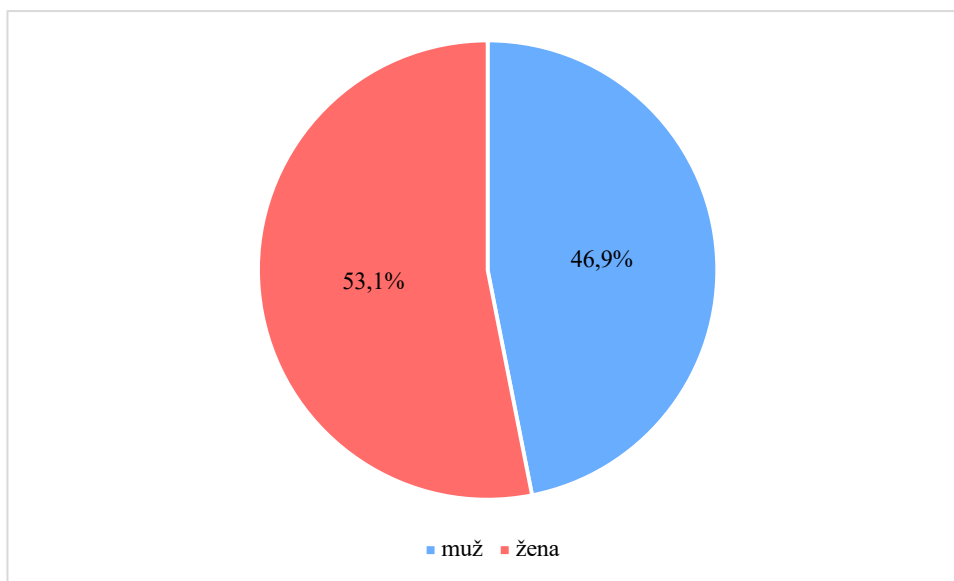
12.12 Otázka č. 12

Otázka č. 12: Jaké je Vaše pohlaví?

Tabulka 12: Pohlaví respondentů

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------|----------------|--------|
| muž | 61 | 46,9 % |
| žena | 69 | 53,1 % |

Graf 12: Pohlaví respondentů



Poměr mezi pohlavím respondentů žena ku muž je 53,1 % ku 46,9 %. Jinými slovy na dotazník odpovědělo 69 žen a 61 mužů a poměr je téměř vyrovnaný.

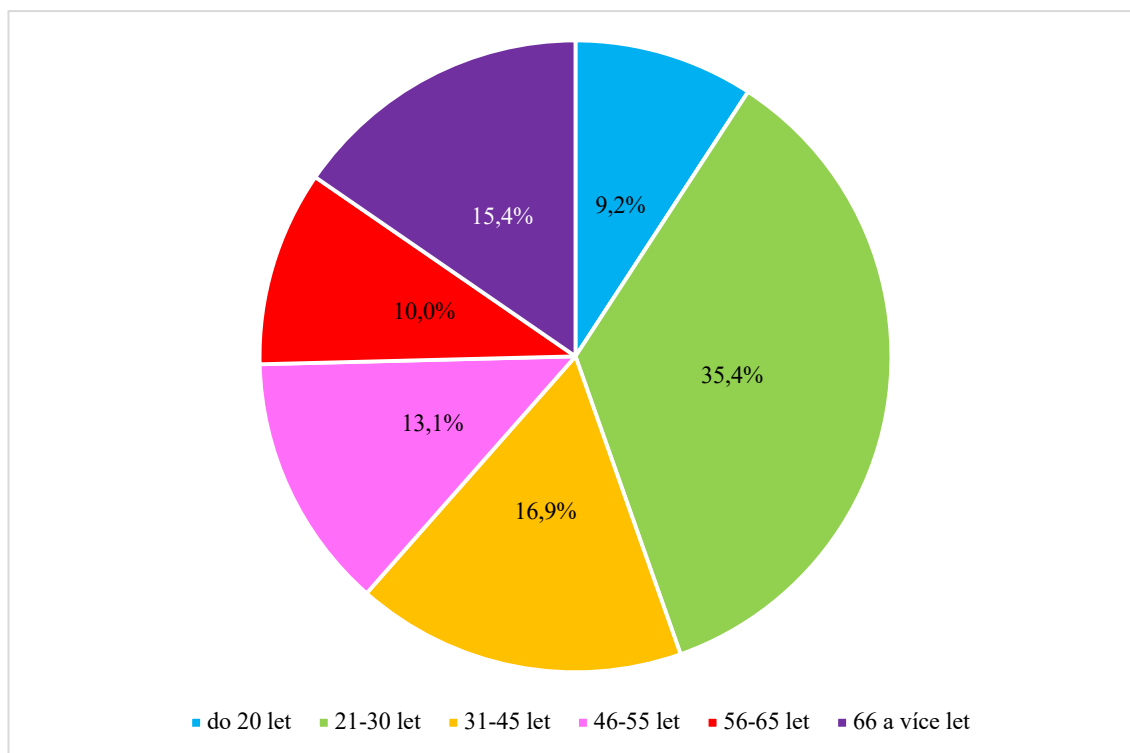
12.13 Otázka č. 13

Otázka č. 13: Do jaké věkové kategorie patříte?

Tabulka 13: Věkové kategorie respondentů

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------------|----------------|--------|
| do 20 let | 12 | 9,2 % |
| 21-30 let | 46 | 35,4 % |
| 31-45 let | 22 | 16,9 % |
| 46-55 let | 17 | 13,1 % |
| 56-65 let | 13 | 10 % |
| 66 a více let | 20 | 15,4 % |

Graf 13: Věkové kategorie respondentů



Tato otázka zjišťující základní parametry (věková kategorie) zkoumaného souboru, která je vyhodnocená v Grafu 13 ukazuje, že nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku 21-30 let se 35,4 % z celkového počtu. Druhou nejpočetnější skupinou byli respondenti ve věku 31-45 let s 16,9 % a dále ve věku 66 a více let s 15,4 %. 13,1 % dotázaných bylo v kategorii 46-55 let. 10 % respondentů bylo v kategorii 56-65 let a 9,2 % dotázaných bylo do 20 let.

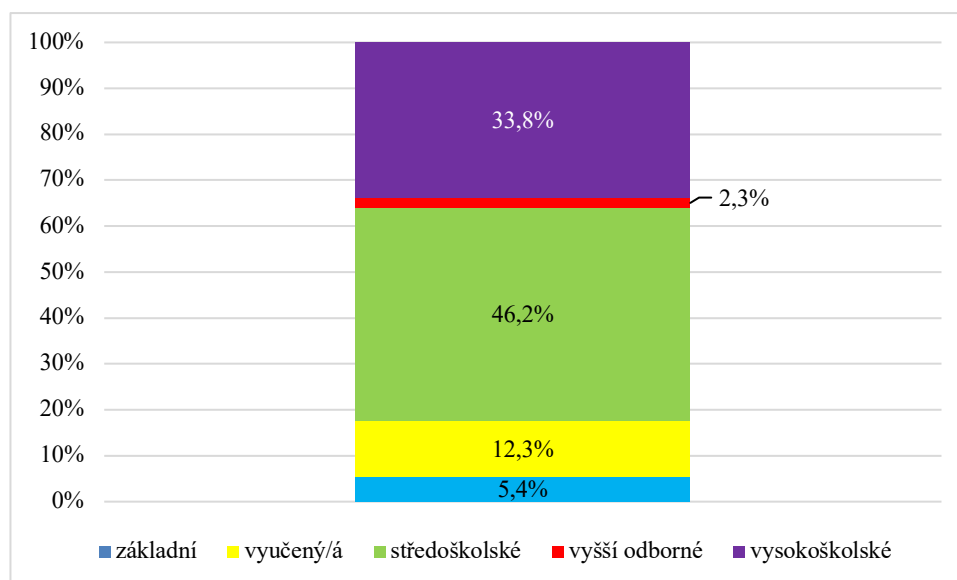
12.14 Otázka č. 14

Otázka č. 14: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 14: Vzdělání respondentů

| Odpověď | Počet odpovědí | Podíl |
|---------------|----------------|--------|
| základní | 7 | 5,4 % |
| vyučení/á | 16 | 12,3 % |
| středoškolské | 60 | 46,2 % |
| vyšší odborné | 3 | 2,3 % |
| vysokoškolské | 44 | 33,8 % |

Graf 14: Vzdělání respondentů



Z celkového počtu 130 respondentů měla téměř polovina (46,2 %) nejvyšší dosažené středoškolské vzdělání. 33,8 % dotázaných dosáhlo vysokoškolského vzdělání, 12,3 % respondentů bylo vyučených, 5,4 % respondentů se základním vzděláním a 2,3 % dotázaných dosáhlo vyššího odborného vzdělání.

13 INTERPRETACE A DISKUSE VÝSLEDKŮ

Hypotéza č. 1: Nadpoloviční většina dotázaných ví, kdo je Karel Kryl, protože KK byl významnou uměleckou osobností.

Hypotéza č. 1 se potvrdila na základě empirického dotazníkové průzkumu s následujícími výsledky: na otázku „Víte, kdo byl Karel Kryl?“ odpovědělo zvolením varianty „ano“ 87,7 % respondentů a pouze 12,3 % zvolilo variantu „ne“.

Hypotéza č. 2: Předpokládám rámcově správný odhad období, ve kterém žil KK, tudíž kladnou odpověď na otázku.

Hypotéza č. 2 se potvrdila na základě výzkumné otázky č. 2. Necelé ¾ respondentů (65,4 %) označili kladnou odpověď na otázku, ve kterém období žil Karel Kryl. Na druhé straně 34,6 % dotázaných neví, že žil mezi lety 1944-1994.

Hypotéza č. 3: Domnívám se, že většina dotázaných zvolí období jeho nejzásadnější tvorby v 70. nebo 90. letech 20. století, protože se jedná o období před jeho odchodem z republiky a dobu po jeho návratu v roce 1989 a zároveň se v jeho dílech odráží historicko-politická situace.

Hypotéza č. 3 se nepotvrdila v plném rozsahu, tzn. na uvedená období neodpověděla většina dotázaných, ale pouze 39,2 % respondentů (výrazně méně než polovina) považuje pro vznik děl KK za nejvýznamnější 70. léta 20. století. Navzdory tomu se jedná o nejčastější odpověď, jak se předpokládalo. Odpověď 90. léta 20. století označilo za nejvýznamnější pouze 6,2 % respondentů, což je naopak nejméně častá odpověď. Pro 32,3 % respondentů měla největší vliv 80. léta 20. století. Dále 22,3 % respondentů pokládá za nejdůležitější 60. léta 20. století.

Hypotéza č. 4: Myslím si, že mezi respondenty budou převažovat odpovědi písničkář a zpěvák, protože jsou známější ta díla, která zhudebnil a která je možné i dnes slyšet v rádiu.

Hypotéza č. 4 se potvrdila, protože 59,2 % respondentů považuje Karla Kryla za písničkáře, ale jako zpěváka vnímalo KK pouze 6,9 % respondentů. 14,6 % dotázaných pokládá Karla Kryla za hudebníka a 10 % dotázaných za skladatele. 9,2 % respondentů považuje Karla Kryla za básníka.

Hypotéza č. 5: Domnívám se, že téměř všichni dotázaní považují za nejznámější album z let 1969-1989 Bratříčku, zavírej vrátka, protože stejnojmenná titulní píseň tohoto alba se stala symbolem okupace z roku 1968.

Hypotéza č. 5 se potvrdila na základě vyhodnocení otázky č. 5, kdy pro 66,9 % respondentů je nejznámější album Bratříčku, zavírej vrátka. Méně známá jsou alba Karavana mraků s 16,9 % a Plaváček s 11,5 % respondentů. Nejméně známé album mezi respondenty je Rakovina s 4,6 %.

Hypotéza č. 6: Myslím si, že většina dotázaných odpoví kladně, protože album Bratříčku, zavírej vrátka je nejznámější, důvod viz. Hypotéza č. 5.

Hypotéza č. 6 se nepotvrdila. Překvapivým výsledkem výzkumu bylo, že 70,8 % dotázaných nevědělo, že album Bratříčku, zavírej vrátka bylo vydáno jako první v pořadí. Naopak tuto informaci vědělo pouze 29,2 % respondentů.

Hypotéza č. 7: Většina dotázaných, kteří znají tvorbu KK ví, že měla protirežimní charakter, a aby mohl dále tvořit, musel opustit republiku.

Hypotéza č. 7 se potvrdila. Informaci o exilu Karla Kryla od roku 1969-1989 v Německé spolkové republice věděla nadpoloviční většina (60,8 %) respondentů. Naopak pouze 39,2 % dotázaných odpovědělo na otázku záporně.

Hypotéza č. 8: Předpokládám, že alespoň polovina respondentů bude album Rakovina díky stejnojmenné titulní písni znát, protože vyjadřuje pookupační stav československé společnosti.

Hypotéza č. 8 se nepotvrdila. Na otázku „Znáte jeho první exilové album Rakovina?“ odpovědělo 75,4 % respondentů záporně. Pouze 24,6 % dotázaných zná první exilové album Rakovina, kde je předpoklad, že těchto 24,6 % respondentů s kladnou odpovědí zároveň patří do vyšší věkové kategorie.

Hypotéza č. 9: Myslím si, že na otázku kladně odpoví minimum respondentů, protože většina společnosti v té době neměla možnost vysílání této stanice poslouchat, protože poslech vysílání byl tehdy nelegální, a tudíž znemožňován tehdejšími politickým režimem.

Hypotéza č. 9 se nepotvrdila. Překvapivým výsledkem výzkumu bylo, že 79,2 % dotázaných respondentů uvedlo, že zná rozhlasovou stanici Rádio Svobodná Evropa navzdory tehdejšími režimním zákazům poslechu tohoto vysílání. Pouze 20,8 % respondentů tuto rozhlasovou stanici nezná.

Hypotéza č. 10: Viz hypotéza č. 9.

Hypotéza č. 10 se potvrdila. Z celkového počtu 130 respondentů poslouchalo hudební pořady KK v Rádiu Svobodná Evropa pouze 19 dotázaných (tj. 14,6 %). 36,9 % respondentů uvedlo, že hudební pořady neposlouchali. Téměř polovina (48,5 %) respondentů neměla možnost pořady poslouchat.

Zajímavé je zaměřit se na vyhodnocení Hypotézy č. 9 a č. 10 současně. Ačkoli 79,2 % dotázaných (více než $\frac{3}{4}$) rozhlasovou stanici zná, pouze 14,6 % z těchto 79,2 % respondentů poslouchalo hudební pořady. Toto malé procento dokládá vliv tehdejších režimních problémů.

Hypotéza č. 11: Většina dotázaných označí odpovědi: moderátor hudebních pořadů a komentátor, vzhledem ke Krylově uměleckému zaměření, neboť pozice sportovního redaktora byla pouze okrajová aktivita k získání stálé pracovní pozice v Rádiu Svobodná Evropa.

Hypotéza č. 11 se nepotvrdila. Zajímavým výsledkem je, že nadpoloviční většina dotázaných (59,2 %) nedokázala označit nejvýznamnější Krylovu aktivitu v RSE vybrala odpověď „nevím“. Tato skutečnost bez pochyby koresponduje s výsledky předchozí Hypotézy č. 10, kde bylo zjištěno, že pouze 19 dotázaných (tj. 14,6 %) poslouchalo hudební pořady KK v Rádiu Svobodná Evropa. 33 respondentů (25,4 %) považuje za

Krylovu nejvýznamnější aktivitu v Rádiu Svobodná Evropa moderátora hudebních pořadů. 13,8 % dotázaných má v paměti Kryla jako komentátora. Pouze 2 respondenti (1,5 %) považovali KK za sportovního komentátora.

Hypotéza č. 12, 13, 14: Pohlaví, věková kategorie a maximální dosažené vzdělání jsou základní parametry zkoumaného souboru pro identifikaci jednotlivých respondentů.

Hypotéza č. 12, 13, 14 byla naplněna, tj. byla získána tato informativní data od respondentů, kdy respondenti byli vybráni z široké veřejnosti náhodně a zároveň tak, aby byli reprezentativním průřezem společnosti. Což je současně cílem této bakalářské práce – zjištění informovanosti a povědomosti současné veřejnosti o významné umělecké osobnosti – Karlu Krylovi. Na dotazník odpovědělo 69 žen a 61 mužů a poměr je téměř vyrovnaný. Nejpočetnější skupinou jsou respondenti ve věku 21-30 let se 35,4 % z celkového počtu. Druhou nejpočetnější skupinou byli respondenti ve věku 31-45 let s 16,9 % a dále ve věku 66 a více let s 15,4 %. 13,1 % dotázaných bylo v kategorii 46-55 let. 10 % respondentů bylo v kategorii 56-65 let a 9,2 % dotázaných bylo do 20 let. Z celkového počtu 130 respondentů měla téměř polovina (46,2 %) nejvyšší dosažené středoškolské vzdělání. 33,8 % dotázaných dosáhlo vysokoškolského vzdělání, 12,3 % respondentů bylo vyučených, 5,4 % respondentů se základním vzděláním a 2,3 % dotázaných dosáhlo vyššího odborného vzdělání.

ZÁVĚR

Na závěr bych chtěl shrnout dosažené výsledky a poznatky. V teoretické části se mi podařilo přinést komplexní přehled Krylova života a zároveň ucelený přehled tvorby Karla Kryla jako autora a interpreta. Kromě toho jsem vyložil teoretické poznatky o tvorbě dotazníku, které jsem vzápětí zužitkoval v praktické části, jejímž cílem bylo zjištění informovanosti a povědomosti současné veřejnosti o významné umělecké osobnosti – Karlu Krylovi, a to konkrétně o informovanosti o Krylově díle v období mezi lety 1969-1989; informovanosti o jeho prvním albu Bratříčku zavírej vrátka; povědomí o jeho prvním exilovém albu Rakovina a jeho činnosti v Rádiu Svobodná Evropa, a to právě formou dotazníkového šetření.

Získané výsledky byly zpracovány do přehledných tabulek a grafů a v kapitole 2.7 Interpretace a diskuze výsledků byly vyhodnoceny na základě procentuálních podílů hodnot. Po vyhodnocení dotazníku byla získána následující data: 9 z celkem 14 hypotéz se potvrdilo, a to konkrétně Hypotéza č. 1: Nadpoloviční většina dotázaných ví, kdo je Karel Kryl, protože KK byl významnou uměleckou osobností; Hypotéza č. 2: Předpokládám rámcově správný odhad období, ve kterém žil KK, tudíž kladnou odpověď na otázku; Hypotéza č. 4: Myslím si, že mezi respondenty budou převažovat odpovědi písničkář a zpěvák, protože jsou známější ta díla, která zhudebnil a která je možné i dnes slyšet v rádiu; Hypotéza č. 5: Domnívám se, že téměř všichni dotázaní považují za nejznámější album z let 1969-1989 Bratříčku, zavírej vrátka, protože stejnojmenná titulní píseň tohoto alba se stala symbolem okupace z roku 1968; Hypotéza č. 7: Většina dotázaných, kteří znají tvorbu KK ví, že měla protirežimní charakter, a aby mohl dále tvořit, musel opustit republiku; Hypotéza č. 10: Myslím si, že na otázku kladně odpoví minimum respondentů, protože většina společnosti v té době neměla možnost vysílání této stanice poslouchat, protože poslech vysílání byl tehdy nelegální a znemožňován vládou; Hypotéza č. 12, 13, 14: Pohlaví, věková kategorie a maximální dosažené vzdělání jsou základní parametry zkoumaného souboru pro identifikaci jednotlivých respondentů.

Tato skutečnost nebyla nijak překvapivá, protože tento významný autor po sobě zanechal významnou stopu v podobě děl a nahrávek a možnosti si tato díla přechíst a nahrávky poslechnout jednak třeba z vlastní sbírky desek, dále v rádiu nebo z moderních digitalizovaných verzí.

Zbývající hypotézy se nepotvrdily nebo se nepotvrdily v plném rozsahu. Takovým případem byla Hypotéza č. 3: Domnívám se, že většina dotázaných zvolí období jeho nejzásadnější tvorby v 70. nebo 90. letech 20. století, protože se jedná o období před jeho odchodem z republiky a dobu po jeho návratu v roce 1989 a zároveň se v jeho dílech odráží historicko-politická situace; protože na uvedená období neodpověděla většina dotázaných, ale pouze 39,2 % respondentů (výrazně méně než polovina) považuje pro vznik děl KK za nejvýznamnější 70. léta 20. století. Navzdory tomu se jedná o nejčastější odpověď, jak se předpokládalo. Odpověď 90. léta 20. století označilo za nejvýznamnější pouze 6,2 % respondentů, což je naopak nejméně častá odpověď. Hypotéza č. 6: Myslím si, že většina dotázaných odpoví kladně, protože album Bratříčku, zavírej vrátka je nejnámější se nepotvrdila. Pozitivní ale bylo, že většina dotázaných zná toto album, ačkoli pouze 29,2 % respondentů vědělo o prvenství tohoto alba. Hypotéza č. 8: Předpokládám, že alespoň polovina respondentů bude album Rakovina díky stejnojmenné titulní písni znát, protože vyjadřuje pookupační stav československé společnosti se nepotvrdila a pouze 24,6 % dotázaných znalo první exilové album Rakovina. Hypotéza č. 9: Myslím si, že na otázku kladně odpoví minimum respondentů, protože většina společnosti v té době neměla možnost vysílání této stanice poslouchat, protože poslech vysílání byl tehdy nelegální a znemožňován vládou se také nepotvrdila. Překvapivým výsledkem výzkumu bylo, že 79,2 % dotázaných respondentů uvedlo, že zná rozhlasovou stanici Rádio Svobodná Evropa navzdory tehdejšími režimním zákazům poslechu tohoto vysílání. Hypotéza č. 11: Většina dotázaných označí odpovědi: moderátor hudebních pořadů a komentátor, vzhledem ke Krylově uměleckému zaměření, neboť pozice sportovního redaktora byla pouze okrajová aktivita k získání stálé pracovní pozice v Rádiu Svobodná Evropa. Zajímavým výsledkem bylo, že nadpoloviční většina dotázaných (59,2 %) nedokázala označit nejvýznamnější Krylovu aktivitu v RSE vybrala odpověď „nevím“.

Uplatnění dotazníkového šetření v praxi je nejen rozšířené, ale i poměrně snadné a levné. Získaná data jsou jasná a rychle dosažitelná. Pro některé respondenty je tato forma výzkumu dokonce i zábavná, proto je tento druh empirického výzkumu velice žádoucí pro výzkumné účely nejen na akademické půdě, ale i v soukromé firemní sféře.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých knižních zdrojů

- ČERMÁK, M., K. KRYL. *Půlkacíř: rozhovor Miloše Čermáka s Karlem Krylem*. 2. vyd. Praha: Academia, 1994. ISBN 80-200-0187-5
- HUVAR, M. *Kryl*. 3. vyd., rozš. Brumovice: Carpe diem, 2004. ISBN 80-86362-49-3.
- JUNEK, M. *Svobodně!: Radio Svobodná Evropa 1951-2011 : 60 let RFE*. Praha: Radioservis ve spolupráci s Českým rozhlasem a Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze, 2011. ISBN 978-80-86212-83-8.
- KLIMT, V. *Akorát že mi zabili tátu: příběh Karla Kryla*. 1. vyd. Praha: Galén, 2006. ISBN 80-7262-379-6.
- KRYL, K. *Krylogie: autorské pořady, vysílané v letech 1975-1989 rozhlasovou stanicí Svobodná Evropa*. 3. vyd., 2. samostatné. Praha: Torst, 2016. ISBN 978-80-7215-528-6.
- KRYL, K., M. KRYL, J. JISKROVÁ, ed. *Karel Kryl: rozhovory*. Praha: Torst, 2006. ISBN 80-7215-275-0.
- KUKLÍK, Jan a Jan KUKLÍK. *Dějepis pro gymnázia a střední školy*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2002. ISBN 80-7235-175-3.
- SEDLÁKOVÁ, R. *Výzkum médií: nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada. Žurnalistika a komunikace, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9.
- Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. 6. svazek. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-8-2.
- Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. 7. svazek. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-9-0.

Internetové zdroje

- Bratříček Karel* [online dokumentární film]. [cit. 2019-01-10]. Režie K. KRAUZE. ČR, Česká televize, 2014. V digitalizované podobě dostupný z:
<https://ulozto.cz/!lbYgzjQi8iAF/bratricek-karel-dokument-2014-mp4>
- Fiducia - Jiří Černý: Karel Kryl - YouTube. *YouTube* [online]. [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Apa8dHwnKfw>

Karel Kryl - Z mého plíživota - YouTube. *YouTube* [online]. [cit. 2019-01-12].
Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=1mtOIF2kI3M>

Karel Kryl – Bratříčku zavřel jsi vrátka [online dokumentární film]. [cit. 2019-01-23].
Režie D. RAPOŠ. SR, 1994. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím
YouTube z: <https://www.youtube.com/watch?v=-7QwKh2rBEM>

KAREL KRYL V BRATISLAVE 9.12.1989 - YouTube. *YouTube* [online]. [cit. 2019-01-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=E9MsZx0N5Qg>

Karel Kryl v Ostravě (TV pořad) (1990) | ČSFD.cz. [online]. Copyright © Česká televize [cit. 2019-02-16]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/293789-karel-kryl-v-ostrave/prehled/>

Koncert pro všechny slušný lidi - 03 12 1989 (4 část) - YouTube. *YouTube* [online]. [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=mrBXSS2xJhg>

Koncert pro všechny slušný lidi (koncert) (1989) | ČSFD.cz. [online]. Copyright © Česká televize [cit. 2019-02-13]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/395308-koncert-pro-vsechny-slusny-lidi/prehled/>

Neznámý Karel Kryl v Norsku – 28. říjen 1969 - YouTube. *YouTube* [online]. [cit. 2019-01-18]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=jtuNHlYjB5g>

Polské hnutí Solidarita — ČT24 — Česká televize. *ČT24 — Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR — Česká televize* [online]. Copyright © [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/2229394-polske-hnuti-solidarita>

Příběhy slavných: Občan Karel Kryl [online dokumentární film]. [cit. 2019-01-14].
Režie M. ZÁBRANSKÝ. ČR, Česká televize, 1999. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z: <https://www.youtube.com/watch?v=e9CWLI8zuns>

Rozhovor s Karlem Krylem - YouTube. *YouTube* [online]. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=ZlOXW9qRZKU>

Seznam politických stran a hnutí - Ministerstvo vnitra České republiky [online].
Copyright © 2019 Ministerstvo vnitra České republiky, všechna práva vyhrazena [cit. 2019-03-03]. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/seznam-politickych-stran/Default.aspx>

Slovička [online dokumentární film]. [cit. 2019-01-08]. Režie M. KLEIS. SR, Česká televize, 1999. V digitalizované podobě dostupný prostřednictvím YouTube z:

<https://www.youtube.com/watch?v=6kvhw7jtEmU>

VIDEO: Dosud neznámé záběry Kryla. Podívejte se na 50 let staré protirežimní vystoupení z Norska | iROZHLAS - spolehlivé zprávy. *iROZHLAS - spolehlivé a rychlé zprávy* [online]. Copyright © 1997 [cit. 2019-01-15]. Dostupné

z: https://www.irozhlas.cz/kultura/hudba/karel-kryl-pisnickar-unikatni-video-zaznam-zabery-norsko_1901121800_ako

SEZNAM ZKRATEK

| | |
|--------|--|
| CATI | Computer Assisted Telephone Interviewing |
| ČSR | Československá republika |
| ČSSR | Československá socialistická republika |
| EP | Extended play (gramofonová deska se čtyřmi skladbami) |
| FAMU | Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze |
| KK | Karel Kryl |
| KSČ | Komunistická strana Československa |
| LP | Long play (dlouho hrající deska) |
| MC | Magnetofon cassette (magnetofonová kazeta) |
| MS | Microsoft |
| NRK | Norsk rikskringkasting |
| NSR | Německá spolková republika |
| RDD | Random Digit Dialing |
| RSE | Rádio Svobodná Evropa |
| SP | Single play (gramofonová deska se dvěma skladbami) |
| USA | United States of America (Spojené státy americké) |
| ÚV KSČ | Ústřední výbor Komunistická strana Československa |

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

| | |
|---|----|
| Graf 1: Znalost Karla Kryla..... | 36 |
| Graf 2: Informovanost o období života KK..... | 37 |
| Graf 3: Období vzniku nejzásadnějšího díla..... | 38 |
| Graf 4: Nejznámější obor působnosti Karla Kryla..... | 39 |
| Graf 5: Nejznámější Krylovo album..... | 40 |
| Graf 6: První album Bratříčku, zavírej vrátka..... | 41 |
| Graf 7: Povědomí o exilu KK..... | 42 |
| Graf 8: Znalost alba Rakovina..... | 43 |
| Graf 9: Povědomí o stanici Rádio Svobodná Evropa..... | 44 |
| Graf 10: Poslech hudebních pořadů v RSE..... | 45 |
| Graf 11: Nejvýznamnější Krylova aktivita v RSE..... | 46 |
| Graf 12: Pohlaví respondentů..... | 47 |
| Graf 13: Věkové kategorie respondentů..... | 48 |
| Graf 14: Vzdělání respondentů..... | 49 |

Seznam tabulek

| | |
|--|----|
| Tabulka 1: Znalost Karla Kryla..... | 35 |
| Tabulka 2: Informovanost o období života KK..... | 36 |
| Tabulka 3: Období vzniku nejzásadnějšího díla..... | 37 |
| Tabulka 4: Nejznámější obor působnosti Karla Kryla..... | 38 |
| Tabulka 5: Nejznámější Krylovo album..... | 39 |
| Tabulka 6: První album Bratříčku, zavírej vrátka..... | 40 |
| Tabulka 7: Povědomí o exilu KK..... | 41 |
| Tabulka 8: Znalost alba Rakovina..... | 42 |
| Tabulka 9: Povědomí o stanici Rádio Svobodná Evropa..... | 43 |
| Tabulka 10: Poslech hudebních pořadů v RSE..... | 44 |
| Tabulka 11: Nejvýznamnější Krylova aktivita v RSE..... | 45 |
| Tabulka 12: Pohlaví respondentů..... | 46 |
| Tabulka 13: Věkové kategorie respondentů..... | 47 |
| Tabulka 14: Vzdělání respondentů..... | 48 |

SEZNAM PŘÍLOH

| | |
|---|-----------|
| Příloha A – Dotazník k výzkumu..... | I |
| Příloha B – Seznam dochovaných koncertů..... | IV |

PŘÍLOHA A – DOTAZNÍK K VÝZKUMU

Vážený/á spolupracovníku/ice výzkumu,
chtěl bych Vás požádat o vyplnění tohoto dotazníku, který je součástí praktické části mé bakalářské práce. Vyplnění dotazníku Vám nezabere více než 3 minuty. U každé otázky zakroužkujte pouze jednu odpověď.

- 1) Víte, kdo byl Karel Kryl?
 - a) ano
 - b) ne

- 2) Víte, že žil mezi lety 1944-1994?
 - a) ano
 - b) ne

- 3) V jakém období podle Vašeho názoru vznikla jeho nejzásadnější díla?
 - a) 60. léta 20. století
 - b) 70. léta 20. století
 - c) 80. léta 20. století
 - d) 90. léta 20. století

- 4) Považujete Karla Kryla za:
 - a) hudebníka
 - b) skladatele
 - c) básníka
 - d) písničkáře
 - e) zpěváka

- 5) Které Krylo album z období let 1969-1989 považujete za nejznámější:
 - a) Bratříčku, zavírej vrátka
 - b) Karavana mraků
 - c) Plaváček
 - d) Rakovina

- 6) Víte, že album Bratříčku, zavírej vrátka vyšlo v pořadí jako první?
- a) ano
 - b) ne
- 7) Víte, že Karel Kryl byl od roku 1969-1989 v exilu v Německé spolkové republice (NSR)?
- a) ano
 - b) ne
- 8) Znáte jeho první exilové album Rakovina?
- a) ano
 - b) ne
- 9) Znáte rozhlasovou stanici Rádio Svobodná Evropa?
- a) ano
 - b) ne
- 10) Karel Kryl od roku 1969 aktivně spolupracoval s Rádiem Svobodná Evropa, kde měl pravidelné hudební pořady. Poslouchali jste je?
- a) ano
 - b) ne
 - c) neměl/a jsem možnost
- 11) Kterou Krylovu aktivitu v Rádiu Svobodná Evropa považujete za nejvýznamnější?
- a) moderátor hudebních pořadů
 - b) komentátor
 - c) sportovní redaktor
 - d) nevím

12) Jaké je Vaše pohlaví?

- a) muž
- b) žena

13) Do jaké věkové kategorie patříte?

- a) do 20 let
- b) 21–30 let
- c) 31–45 let
- d) 46–55 let
- e) 56–65 let
- f) 66 a více let

14) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) základní
- b) vyučený/á
- c) středoškolské
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské

PŘÍLOHA B – DOCHOVANÝ SEZNAM KONCERTŮ

V této kapitole jsou uvedené všechny dochované koncerty, které jsou řazeny chronologicky podle data konání (Klimt, c2007, s. 102-234).

Karel Kryl byl v Severní Americe celkem sedmkrát, z toho měl šestkrát turné a jedenkrát dva samostatné koncerty. Během těchto šesti turné vždy spojil účinkování v USA a v Kanadě (Klimt, c2007, s. 102-234).

KK měl celkem 36 dochovaných údajů o koncertech v NSR a 19 ve Švýcarsku. V Austrálii měl koncertní turné dvakrát (Klimt, c2007, s. 102-234).

Následující seznam koncertů byl sestaven na základě publikace Klimt, c2007, s. 102-234.

ČSSR

KK měl v ČSSR od začátku roku 1969 až do doby svého exilu celkem 38 koncertních vystoupení.

- 14. 2. 1969 divadlo Sluníčko
- 25. 2. 1969 Žofín
- 28. 2. 1969 jako host v pořadu Hele lidi
- 7. 3. 1969 Dům československých dětí – Pražský Hrad
- 10. 3. 1969 Turnov
- 11. 3. 1969 přehlídka Semaforu v Lucerně
- 12. 3. 1969 Hradec Králové
- 13. 3. 1969 Návštěvní den Šimka a Grossmanna
- 14. 3. 1969 divadlo Sluníčko – Praha
- 25. 3. 1969 Viola – recitál „Bratříčku, zavírej vrátka“
- 28. 3. 1969 vystoupil na vernisáži výstavy na Národní třídě v Praze
- 28. 3. 1969 divadlo Sluníčko – Praha
- 31. 3. 1969 Návštěvní den Šimka a Grossmanna – divadlo Semafor (Praha)
- 3. 4. 1969 Karlovy Vary
- 8. 4. 1969 divadlo Sluníčko - Praha
- 10. 4. 1969 koncert na Filosofické fakultě Univerzity Karlovi
- 15. 4. 1969 Viola – recitál (Praha)
- 16. 4. 1969 klub Savarin – Večer Mladé fronty (Praha)
- 18. 4. 1969 divadlo Sluníčko
- 19. 4. 1969 Ples hippies – Lucerna (Praha)

- 20. 4. 1969 Žilina
- 22. 4. 1969 Opava
- 25. 4. 1969 Návštěvní den Šimka a Grossmanna – divadlo Semafor (Praha)
- 29. 4. 1969 divadlo Sluníčko – Praha
- 3. 5. 1969 Olomouc
- 7. 5. 1969 Hradec Králové
- 9. 5. divadlo Sluníčko
- 16. – 17. 5. 1969 Bratislava
- 19. 5. 1969 Žilina
- 20. 5. 1969 Filosofická fakulta – Brno
- 22. 5. 1969 Brno
- 23. 5. 1969 divadlo Sluníčko
- 25. 5. 1969 Návštěvní den Šimka a Grossmanna
- 27. 5. 1969 Alfa – Plzeň
- 5. 6. 1969 Nýřany
- 18. 6. 1969 Bratislavská lyra – festival
- 30. 7. 1969 Ostrava – Poruba AMFI – letní kino
- 30. 7. 1969 Děčín – Desta klub

Evropské koncerty (1969-1972)

- 10. – 14. 9. 1969 Burg Waldeck – festival Waldeck 69 (NSR)
- 21. 11. 1969 Mnichov (NSR)
- 8. 5. 1970 večírek k 15. výročí vydávání exilového periodika České slovo – Mnichov (NSR)
- 22. 5. 1970 Curych (Švýcarsko)
- 23. 5. 1970 Basilej (Švýcarsko)
- 12. 6. 1970 ULU – Union of London University (Velká Británie)
- 21. 8. 1970 Frankfurt nad Mohanem (NSR)
- 27. 11. 1970 Baden (Švýcarsko)
- 28. 11. 1970 Curych (Švýcarsko)
- 29. 11. 1970 St. Galen (Švýcarsko)
- 2. 12. 1970 Bern (Švýcarsko)
- 3. 12. 1970 Winterthur (Švýcarsko)
- 29. 10. 1971 Mnichov – Symposium Českého slova (NSR)

30. 10. 1971 Curych (Švýcarsko) – 53. výročí vzniku ČSR

3. 6. 1972 Vídeň (Švýcarsko) – restaurace Auge gottes

První severoamerické turné

KK zde měl celkem 14. koncertů. Ve spojených státech amerických (USA) proběhlo 6 koncertů a v Kanadě vystupoval osm krát.

17. 3. 1973 Washington (USA)

23. 3. 1973 Ancaster (USA)

24. 3. 1973 Kitchener (Kanada)

25. 3. 1973 Hamilton (Kanada)

25. – 26. 3. 1973 Toronto (Kanada)

28. 3. 1973 Montreal (Kanada)

30. 3. 1973 Winnipeg (Kanada)

31. 3. 1973 Edmonton (Kanada)

1. 4. 1973 Calgary (Kanada)

2. 4. 1973 Vancouver (Kanada)

7. 4. 1973 San Francisco (USA)

9. 4. 1973 Los Angeles (USA)

13. 4. 1973 Cleveland (USA)

24. 4. 1973 Denver (USA)

Evropské koncerty (1973-1978)

12. 5. 1973 Frankfurt nad Mohanem (NSR)

19. 8. 1973 Mnichov (NSR) – pásmo k 5. výročí okupace ČSSR

11. 12. 1973 Mnichov (NSR)

8. 4. 1974 Mnichov (NSR) – OFF theater

29. 30. 11. 1974 Kolín nad Rýnem (NSR) – divadlo Kefka

26. 2. 1977 Benátky (Itálie)

20. 4. 1977 Vídeň (Rakousko) – Dům Alberta Schweizera

22. 8. 1978 Basilej (Švýcarsko)

23. 8. 1978 Curych (Švýcarsko)

24. 8. 1978 Tübingen (Švýcarsko)

25. 8. 1978 Stuttgart (Švýcarsko)

26. 8. 1978 Amsterdam (Nizozemsko)

27. 8. 1978 Düsseldorf (NSR)

30. 8. 1978 Kolín nad Rýnem (NSR)

31. 8. 1978 Mannheim (NSR)

1. 9. 1978 Dortmund (NSR)

7. 9. 1978 Hamburk (NSR)

9. 9. 1978 Západní Berlín (NSR)

Druhé severoamerické turné

KK účinkoval na celkem 12 koncertech v Severní Americe. Z čehož v Kanadě jich měl 10 a v USA 2.

5. 5. 1979 Los Angeles – Hollywood (USA)

7. 5. 1979 Vancouver (Kanada)

9. 5. 1979 Calgary (Kanada)

12. 5. 1979 Edmonton (Kanada)

15. 5. 1979 Winnipeg (Kanada)

18. 5. 1979 Montreal a Quebec (Kanada)

19. 5. 1979 Ottawa (Kanada)

23. 5. 1979 Toronto (Kanada)

26. 5. 1979 Kitchener (Kanada)

27. 5. 1979 Hamilton (Kanada)

1. 6. 1979 ontarijský London (Kanada)

2. 6. 1979 Chicago (USA)

Evropské koncerty (1979-1980)

19. 6. 1979 Kolín nad Rýnem (NSR)

23. 6. 1979 Freiburg (NSR)

14. 7. 1979 mezinárodní festival Kemnade International – Bochum (NSR)

23. 7. 1979 Freiburg (NSR)

29. 9. 1979 Kolín nad Rýnem (NSR)

2. 11. 1979 Brusel (Belgie)

3. 11. 1979 Brusel (Belgie)

25. 1. 1980 Paříž (Francie)

11. a 19. 3. 1980 Mnichov (NSR) – Dům setkání

21. 3. 1980 Franken (NSR)

USA – 2 samostatné koncerty (1980)

6. 11. 1980 San Francisco (USA)

13. 11. 1980 Los Angeles (USA)

Skandinávie

14. 1. 1981 Kodaň (Dánsko)

15. 1. 1981 Malmö (Švédsko)

20. 1. 1981 Västerås (Švédsko)

21. 1. 1981 Norrköping (Švédsko)

22. 1. 1981 Göteborg (Švédsko)

23. 1. 1981 Kodaň (Dánsko)

Švýcarsko (1981)

31. 1. 1981 Curych (Švýcarsko) – 12. výročí upálení Jana Palacha a Jana Zajíce

Třetí severoamerické turné

KK vystoupil celkem na 13 koncertech v Severní Americe. Z toho v Kanadě jich bylo 7 a v USA 6.

3. a 4. 4. 1981 Ottawa (Kanada)

5. 4. 1981 Montreal (Kanada)

7. 4. 1981 Quebec (Kanada)

11. 4. 1981 London (Kanada)

12. 4. 1981 Toronto (Kanada)

16. 4. 1981 Calgary (Kanada)

19. 4. 1981 Vancouver (Kanada)

21. 4. 1981 Portland (USA)

25. 4. 1981 Detroit (USA)

26. 4. 1981 Cleveland (USA)

28. 4. 1981 Washington (USA)

30. 4. 1981 New York (USA)

2. 5. 1981 Boston (USA)

Evropské koncerty (1982-1983)

21. 1. 1982 Mnichov (NSR) – Dům setkání – věnováno hnutí Solidarita

25. 2. 1982 Curych (Švýcarsko)

23. 4. 1982 Abensberg (NSR) – koncert pro německé publikum

21. 5. 1982 Kolín nad Rýnem (NSR)

21. – 25. 6. 1982 Avignon (Francie) – Dny pro polskou Solidaritu

27. 10. 1982 Mnichov (NSR) – Dům setkání

16. 3. 1983 Vídeň (Rakousko)

První australské turné

KK zde měl celkem 10 koncertů.

30. 7. 1983 French's Forest (Austrálie)

31. 7. 1983 Kemps Creek (Austrálie)

3. 8. 1983 Canberra (Austrálie)

6. 8. 1983 Melbourne (Austrálie)

7. 8. 1983 Elwood (Austrálie)

9. 8. 1983 Melbourne (Austrálie)

13. 8. 1983 Brompton (Austrálie)

14. 8. 1983 Keasington (Austrálie) – Centrální polský dům

21. 8. 1983 Sydney (Austrálie)

24. 8. 1983 French's Forest (Austrálie)

Evropské koncerty (1984)

20. 1. 1984 Ženeva (Francie)

16. 3. 1984 Vídeň (Rakousko) – Jelínkův klub

Čtvrté severoamerické turné

KK měl v Severní Americe celkem 14 koncertních vystoupení, z toho v Kanadě jich bylo 7 a v USA rovněž 7.

7. 4. 1984 Montreal (Kanada)

11. 4. 1984 Quebec City (Kanada)

14. 4. 1984 Ottawa (Kanada)

20. 4. 1984 Toronto (Kanada)

21. 4. 1984 London (Kanada)

24. 4. 1984 Calgary (Kanada)

28. 4. 1984 Vancouver (Kanada)

2. 5. 1984 Seattle (USA)

3. 5. 1984 San Francisco (USA)

5. 5. a 7. 5. 1984 Los Angeles (USA)

10. 5. 1984 Chicago (USA)

12. 5. 1984 Cleveland (USA)

14. 5. 1984 Washington (USA)

17. 5. 1984 Boston (USA)

Evropské koncerty (1984-1986)

14. a 15. 6. 1984 Švýcarsko

23. 6. 1984 Romainmontier (Švýcarsko)

24. 6. 1984 Švýcarsko – kostel sv. Michala

12. 11. 1984 Frankfurt nad Mohanem (NSR)

14. 11. 1984 Amsterdam (Nizozemsko)

20. a 21. 11. 1984 Frankfurt nad Mohanem (NSR)

24. 11. 1984 Kolín nad Rýnem (NSR)

4. – 7. 7. 1985 Noiuceux (Francie) – III. Setkání u Charlieho, vystupuje zde 6. 7. 1985

20. 9. 1985 Vídeň (Rakousko) – Jelínkův klub

19. 10. 1985 Woffelsbach (NSR)

24. 10. 1985 Kolín nad Rýnem (NSR)

18. 11. 1985 festival v Ženevě (Francie)

8. 12. 1985 Západní Berlín (NSR)

15. 1. 1986 Norimberk (NSR)

Druhé australské turné

KK měl v Austrálii celkem 8 samostatných koncertů.

9. 5. 1986 Keasington (Austrálie)

10. 5. 1986 French's Forest (Austrálie)

11. 5. 1986 Kemps Creek (Austrálie)

17. 5. 1986 Melbourne (Austrálie)

20. 5. 1986 Melbourne (Austrálie)

24. a 25. 5. 1986 Brompton (Austrálie)

30. 5. 1986 Perth (Austrálie)

Evropské koncerty (1986-1987)

13. 12. 1986 Mnichov (NSR) – Dům setkání

25. 4. 1987 Alkmaar (Nizozemsko)

13. 6. 1987 Curych (Švýcarsko)

14. 6. 1987 Basilej (Švýcarsko)

31. 10. 1987 Vídeň (Rakousko) – hospoda Nachstasyl

4. a 18. 12. 1987 Mnichov (NSR)

Páté severoamerické turné

KK měl v Severní Americe celkem 20 koncertů. Z toho v Kanadě jich bylo 9 a v USA jich bylo 11.

- 2. 4. 1988 Toronto (Kanada)
- 4. 4. 1988 London (Kanada)
- 5. 4. 1988 Hamilton (Kanada)
- 8. 4. 1988 Ottawa (Kanada)
- 14. 4. 1988 San Diego (USA)
- 15. 4. 1988 Winnipeg (Kanada)
- 17. 4. 1988 Calgary (Kanada)
- 19. 4. 1988 Vancouver (Kanada)
- 20. 4. 1988 Seattle (USA)
- 22. 4. 1988 San Francisco (USA)
- 23. 4. 1988 Los Angeles (USA)
- 24. 4. 1988 San Diego (USA)
- 25. 4. 1988 Detroit (USA)
- 28. 4. 1988 Washington (USA)
- 30. 4. 1988 Berwyn (USA)
- 1. 5. 1988 Chicago (USA)
- 4. 5. 1988 Boston (USA)
- 6. 5. 1988 Cleveland (USA)
- 9. 5. 1988 Toronto (Kanada)
- 10. 5. 1988 Kitchener (Kanada)

Rakousko

- 18. 11. 1988 Vídeň (Rakousko) – hospoda Nachtasyl

Šesté severoamerické turné

KK měl v Severní Americe celkem 6 koncertů. Z toho 4 v Kanadě a 2 v USA.

- 8. 4. 1989 Toronto (Kanada)
- 10. 4. 1989 Ottawa (Kanada)
- 18. 4. 1989 Vancouver (Kanada)
- 19. 4. 1989 San Francisco (USA)
- 30. 4. 1989 Chicago (USA)
- 14. 5. 1989 Montreal (Kanada)